

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO

POWIATU WROCŁAWSKIEGO W 2018 r.

Wrocław, marzec 2019 r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrocławiu przedkłada informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Powiatu Wrocławskiego.

Ocenę stanu sanitarnego Powiatu Wrocławskiego opracowano w oparciu o dokumentację i materiały powstałe w wyniku wykonywania ustawowych zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2018 roku.

SPIS TREŚCI

1. Sytuacja epidemiologiczna.
2. Warunki zdrowotne środowiska.
3. Warunki sanitarne środowiska pracy.
4. Warunki sanitarne w placówkach oświatowo - wychowawczych.
5. Stan sanitarny zakładów produkcji i obrotu żywnością oraz zakładów żywienia zbiorowego.
6. Działania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.
7. Wychowanie zdrowotne i promocja zdrowia.
8. Laboratoria.

1. Sytuacja epidemiologiczna

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA NIEKTÓRYCH CHORÓB ZAKAŻNYCH W POWIECIE WROCŁAWSKIM W 2018 ROKU

Jednostka chorobowa		Liczba przypadków		Zapadalność na 100 tysięcy			
		2017 r.	2018 r.	2017 rok	2018 rok		
				Powiat Wrocławski	Powiat Wrocławski	Województwo Dolnośląskie	Polska
Salmonellozy		22	13	15,79	9,04	12,68	25,15
Biegunki u dzieci do lat 2 (*)		102	105	301,15	284,86	321,61	521,96
Krzusiec		9	7	6,46	4,87	3,96	4,04
Płonica (szkarlatyna)		52	70	37,33	48,70	27,20	48,87
Neuroinfekcje bakteryjne		1	-	0,72	0,69	1,75	1,71
Neuroinfekcje wirusowe		-	-	-	-	3,30	3,16
Róża		3	3	2,15	2,09	3,14	14,61
Borelioza z Lyme		24	31	17,23	21,57	29,26	52,41
Ospa wietrzna		549	478	394,13	332,60	267,49	389,27
Odra		1	1	0,72	0,69	0,65	0,88
Różyczka		1	4	0,72	2,78	1,79	1,17
Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	7	4	5,02	2,78	2,27	3,79
	typu B	9	12	6,46	8,35	5,65	8,34
	typu C	13	17	9,33	11,83	12,82	8,96
AIDS zespół nabytego upośledzenia odporności		-	-	-	-	0,41	0,31
Nowo wykryte zakażenia HIV		5	3	3,59	2,09	4,07	3,39
Świnka		14	4	10,05	2,78	2,65	4,12
Grypa		2 595	2 201	1 862,95	1 531,50	9 099,09	5
Szczepienia przeciw wściekliznie		11	21	7,90	14,61	9,62	19,32

(*) - zapadalność na 10.000 dzieci do lat 2

Prowadzony na przestrzeni 2018 roku przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu nadzór nad występowaniem i rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych w rejonie odpowiedzialności wykazał dobrą sytuację epidemiologiczną - w większości podlegających rejestracji jednostek chorobowych - w relacji do współczynników rejestrowanych dla obszaru kraju oraz w relacji do większości współczynników rejestrowanych w analogicznym okresie 2017 roku. Pomimo szeroko zakrojonych działań prowadzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, niekorzystny wpływ ruchu stowarzyszeń anty-szczepionkowych, spowodował wzrost liczby zachorowań niewielu z rejestrowanych jednostek chorobowych. W przeważającej jednak liczbie monitorowanych chorób odnotowano stabilizację lub spadek liczby rejestrowanych zachorowań (głównie tych, w których uzyskać można immunoprotekcję poszczepienną). Przełożyło się to na utrzymanie na zbliżonym poziomie lub obniżenie współczynników i ich relacji do odpowiednich wartości, określonych w latach minionych oraz średnich wartości ogólnopolskich. Kolejny rok, ogólnie korzystną i stabilną sytuację epidemiologiczną na terenie Powiatu Wrocławskiego zakłócało, rozprzestrzenianie się zakażeń wywoływanych przez wirusy hepatotropowe (HCV i HBV), odpowiedzialne za rozwój wirusowych zapaleń wątroby i retrowirusy z rodziny Lentivirus wywołujące zakażenia HIV.

Epidemiczny wzrost liczby zachorowań na ostre wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW A) rejestrowany w roku 2017 uległ normalizacji. Liczba zarejestrowanych przypadków zmniejszyła się z 7 do 4, co przełożyło się na obniżenie poziomu współczynnika zapadalności z 5,02 do 2,78, stanowiącego 73% wartości określonej dla Polski.

W 2018 roku pogorszeniu uległ profil epidemiologii chorób, wywoływanych przez wirusy wirusowego zapalenia wątroby typu B (WZW B) i C. Tendencja stopniowego na przestrzeni ostatnich kilku lat wyhamowywania nowo rejestrowanych zakażeń wywoływanych przez wirus HBV i zachorowań na WZW B w roku 2018 została zachwiana. W minionym roku zarejestrowano 12, wobec 9 w roku 2017 nowych przypadków przewlekłej postaci choroby. Współczynnik zapadalności nieznacznie przekroczył wartość średnią określaną dla kraju (8,35 vs. 8,34). Rejestracja dotyczyła jedenastu osób dorosłych oraz jednego dziecka urodzonego w 2007 roku, szczepionego wg Programu Szczepień Ochronnych (PSzO) w pierwszej dobie życia. Zanotowano także dwa zachorowania osób pomiędzy 20 a 31 rokiem życia, u których wykonano szczepienia wg PSzO w późniejszym terminie, jako szczepienia wyrównawcze. Obowiązkowymi szczepieniami przeciw WZW B z otoczenia zakażonych HBV, objęto jedną osobę wcześniej nie szczepioną. Na uwagę zasługuje powoli ale systematycznie rosnąca rola pozamedycznych dróg, będących coraz częstą przyczyną zakażenia, tj. tatuowania, piercing'u i innych zabiegów upiększających z przerwaniem ciągłości tkanek oraz ryzykownych kontaktów seksualnych.

Podobnie, jak w przypadku WZW B wzrosła liczba zarejestrowanych w 2018 roku zachorowań na WZW C (17 vs. 13), kształtując wartość współczynnika zapadalności na poziomie wynoszącym 132% (w 2017 roku 91,2%) wartości średniej określonej dla Polski. Rozpoznane drogi transmisji zakażenia wywoływanego przez wirus HCV, zbliżone były do dominujących w WZW B, przy czym w tej jednostce chorobowej dodatkowo, dużą rolę w rozprzestrzenianiu się zakażenia odegrało dożylne, bądź donosowe przyjmowanie w przeszłości lub obecnie środków odurzających. Wśród zakażonych wirusem HCV, osiem osób, wcześniej nie zaszczepionych przeciw WZW B, objęto szczepieniami oraz nadzorem lekarskim. Nie zarejestrowano przypadku ostrego zachorowania zarówno WZW B, jak i WZW C. W dalszym ciągu wielu zakażeniom wirusem wywołującym WZW C towarzyszy zakażenie wirusem HIV, wykrywany w trakcie diagnostyki chorób wątroby.

Ponownie nie zarejestrowano rozpoznań, dotyczących „choroby wywołanej przez HIV”, czyli AIDS (zespół nabytego upośledzenia odporności). Liczba zarejestrowanych zakażeń wywołanych wirusem HIV u mieszkańców Powiatu Wrocławskiego, uległa obniżeniu z 5 do 3, kształtując współczynnik zapadalności na poziomie 61,65% wartości zarejestrowanej, jako średnia dla Polski, a wynoszącej 3,39. Relatywnie duża liczba rozpoznanych i rejestrowanych przypadków, obok dominujących, wysoce ryzykownych zachowań (narkomania, prostytutka, homoseksualizm, tatuowanie i inne zabiegi kosmetyczne przebiegające z naruszeniem ciągłości tkanek), koreluje z bardzo dobrze prowadzoną w rejonie odpowiedzialności diagnostyką w kierunku HIV/AIDS, jak i dobrą zgłaszalnością rozpoznanych przypadków przez lekarzy.

Wskaźniki określające rozpowszechnienie zachorowań związanych z szeroko pojętym stanem sanitarnym, na przestrzeni roku 2018 uległy zmniejszeniu lub pozostały na zbliżonym poziomie i były znacznie niższe, niż analogiczne współczynniki zapadalności określone dla Polski. Obejmują one zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella*, dla których współczynnik zapadalności wynosił 36% (w roku 2017 – 62,48%) wartości rejestrowanej dla Polski i biegunki u dzieci do lat 2 ze współczynnikiem zapadalności rzędu 54,58% (54,46% w 2017) wartości określonej dla kraju. Nie zarejestrowano ognisk zbiorowego zatrucia pokarmowego, rodzimych oraz zawleczonych zachorowań na czerwone, dur brzuszny i dur rzekomy.

W minionym okresie sprawozdawczym wzrosła liczba zarejestrowanych przypadków płonicy (70 vs. 52), kształtując współczynnik zapadalności na poziomie blisko równym wartości średniej, rejestrowanej dla Polski (99,7% wartości określonej jako ogólnokrajowa). Pomimo mniejszej liczby zarejestrowanych zachorowań na krztusiec, większa dynamika tendencji spadkowej w Polsce spowodowała, że współczynnik zapadalności znacznie niższy niż w roku 2017 (4,87 vs. 6,46), przekroczył wartość średnią obliczaną dla kraju o 20,5% (w roku 2017 stanowił 81,56% wartości średniej dla Polski). Spośród zarejestrowanych przypadków sześć zakwalifikowano jako przypadki potwierdzone, a jeden jako przypadek możliwy. Pięć zachorowań dotyczyło osób dorosłych, a 2 przypadki wystąpiły u dzieci w wieku 6 miesięcy i 4 lat. Niemowlę hospitalizowano w oddziale pediatrycznym. Dzieci szczepione były wg PSZO. Nie zarejestrowano zachorowań w ognisku.

W niewielkim stopniu wzrosła liczba zarejestrowanych zachorowań na boreliozę z Lyme. Współczynnik zapadalności wzrósł w stosunku do wartości rejestrowanej za rok 2017 z 17,23 do 21,57, osiągając poziom wskaźnika stanowiący ok. 41,16% (w roku 2017 – 30,76%) średniej ogólnokrajowej. Zachorowania na boreliozę rozpoznano u 27 osób dorosłych i 4 dzieci. Wystąpiły one głównie w postaci rumienia wędrującego po ukłuciu kleszcza. Hospitalizowano 2 dzieci i 34-letnią kobietę z objawami neuroboreliozy (objawowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych). Pozostałych pacjentów leczono ambulatoryjnie w poradniach specjalistycznych i w POZ. Na rejestrowany wzrost liczby zachorowań wpływać może nasilona diagnostyka, dotycząca tej jednostki chorobowej.

W roku 2018 zarejestrowano, podobnie jak rok wcześniej jedną bakteryjną neuroinfekcję (w postaci zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych) wywołaną przez *Borrelia burgdorferi*, kształtując współczynnik zapadalności na poziomie 40,35% wartości określonej dla kraju oraz 3 neuroinfekcje wirusowe o nieustalonej etiologii, rozpoznane na podstawie objawów klinicznych oraz badań płynu mózgowo-rdzeniowego. Zarejestrowane zachorowania wygenerowały wartość współczynnika zapadalności w stosunku do ogólnokrajowej na poziomie 66%.

Na terenie Powiatu Wrocławskiego w 2018 roku nie zarejestrowano przypadków zachorowań na ostre nagminne porażenie dziecięce, leptospirozy i legionelozę.

W minionym roku odnotowano niezwykle korzystną sytuację epidemiologiczną objętych nadzorem chorób przenoszonych drogą płciową. W Powiecie Wrocławskim zarejestrowano zaledwie 1, wobec 6 w roku 2017 zachorowanie na kiłę, dotyczące młodego mężczyzny, przy jednoczesnym braku zgłoszeń zachorowań na rzeżączkę i wywołanych przez chlamydie.

W ramach nadzoru epidemiologicznego nad gruźlicą realizowanego, w roku 2018, PPIS we Wrocławiu prowadził stałe działania nadzorowo-administracyjne. Zarejestrowano 17 nowych, wobec 16 w roku 2017 zachorowań na gruźlicę. Liczba osób prątkujących na terenie Powiatu wynosiła 14, nie prątkowały 3 osoby. U 14 chorych rozpoznano płucną, a u 3 osób poza-płucną postać gruźlicy. W minionym roku, nie zarejestrowano zgonów z powodu gruźlicy i chorób towarzyszących.

Wybitnie nasilona aktywność tzw. „ruchów anty-szczepionkowych” nie pozostała bez wpływu na sytuację epidemiologiczną, dotyczącą chorób, przeciw którym prowadzone są szczepienia ochronne. Sytuację tę należy określić jako zadawalającą. Nie zarejestrowano zachorowań na błonicę i tężec oraz zachorowań na WZW B u dzieci do 18 roku życia. Jednak, w przeciwieństwie do spadku liczby zarejestrowanych na terenie kraju w 2018 roku zachorowań na różyczkę, odnotowano pogorszenie sytuacji epidemiologicznej w rejonie odpowiedzialności i wzrost liczby zarejestrowanych przypadków z 1 do 4, co spowodowało zmianę wartości stosunku współczynnika zapadalności do relacji ogólnopolskiej z 55,8% do 237,6%. Wystąpiła poprawa sytuacji epidemiologicznej świnki. Zarejestrowano 4 wobec 14 w roku 2017 zachorowań. Wartość współczynnika zapadalności obniżyła się z 10,05 do 2,78, stanowiąc 67,5% wartości określonej dla kraju (w roku 2017 – 237%), głównie, dzięki stosunkowo wysokiemu wykonawstwu w latach minionych szczepień dzieci w 2 roku życia, szczepionką skojarzoną przeciw odrze, śwince i różyczce (MMR II). W Powiecie zarejestrowano jeden, możliwy przypadek odry rozpoznany wyłącznie na podstawie objawów klinicznych, bez powiązania epidemiologicznego u 39-letniej kobiety. Przypadek zachorowania nie badany w kierunku wirusa odry o lekkim przebiegu i nie wymagający hospitalizacji.

Programem Szczepień Ochronnych objętych było 29.287 (w roku 2017 - 27.747) dzieci i młodzieży do 19 roku życia. Realizowany był on przez 31 punktów szczepień w podmiotach leczniczych, w 30 przypadkach, w ramach Praktyki Lekarza Rodzinnego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w prowadzeniu przez świadczeniodawców dokumentacji szczepień. Stopień wyszczepienia był w dużej mierze zależny od grupy wiekowej. Najbardziej znamieną jest realizacja szczepień wśród dwulatków. Wyszczepienie tej grupy wiekowej w 2018 roku było bardzo zróżnicowane w ramach poszczególnych preparatów szczepionkowych i wynosiło od 40% - DTP (rocznik 2017), 91% - MMR II (rocznik 2016), 90% - WZW B (rocznik 2017) do 97% - przeciwko gruźlicy (rocznik 2017). Zauważalnie niższa wyszczepialność w roku 2018 wynikała głównie z nasilonej aktywności „ruchów anty-szczepionkowych”. Na podstawie prowadzonych, wobec rodziców lekceważących obowiązek szczepień, działań informacyjno-edukacyjno-administracyjnych ustalono, że 42,25% z nich decyzję odmowy szczepień kształtuje na podstawie publikacji i działań ruchów anty-szczepionkowych.

Zarejestrowano i opracowano 26 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), dotyczących głównie, poliwalentnych szczepionek z grupy szczepionek zalecanych i alternatywnych. W ramach prowadzonej procedury wyjaśniającej w jednym przypadku zgłoszenia, zmieniona została kwalifikacja na „nie-NOP”. Wśród zarejestrowanych zgłoszeń nie wystąpiły NOP-y mające charakter odczynów ciężkich i poważnych.

W roku 2018 liczba zarejestrowanych przypadków pokąsania ludzi przez zwierzęta podejrzanego o wściekliznę w Powiecie Wrocławskim wynosiła 45, wobec 37 w roku 2017.

Najczęściej psy (32) i koty (8). Także, przez konia, lisa, łasicę, nietoperza oraz szczura. Poekspozycyjnym szczepieniom przeciw wścieklicznie poddano 21 osób. W tym 17 narażonych zaszczepiono pięcioma dawkami. Z powodu niezgłaszania się na wyznaczone terminy szczepień, pomimo wezwań, szczepienia przerwano u 3 osób. W oddziale zakaźnym hospitalizowano 1 osobę. Nie zgłoszono przypadków wykrycia zakażenia wirusem wściekliczny u zwierząt na terenie Powiatu Wrocławskiego.

PSSE we Wrocławiu w realizacji zadań własnych w sytuacjach kryzysowych, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości wystąpienia w rejonie odpowiedzialności chorób wysoko zakaźnych i szczególnie niebezpiecznych kontynuował współpracę z podmiotami współdziałającymi z Państwową Inspekcją Sanitarną (Urząd Wojewódzki, policja, straż miejska, PSP, władze samorządowe, inspekcja weterynaryjna). Obejmowały one zagadnienia likwidacji i ograniczenia skutków zdarzeń kryzysowych, oraz utrzymania bezpieczeństwa epidemiologicznego na terenie miasta Wrocławia, a także określenia roli PSSE, w obszarze zakresu i kompetencji realizacji przedmiotowych przedsięwzięć.

W 2018 roku na terenie Powiatu Wrocławskiego, stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych udzielał Orthos Szpital Wielospecjalistyczny Sp. z o.o. w Komorowicach przy ul. Wrocławskiej 2 oraz 3 zakłady opiekuńczo–lecnicze (ZOL) będące przedsiębiorstwami podmiotów leczniczych.

Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne udzielane były w 14 samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz 92 przedsiębiorstwach podmiotów leczniczych. W 14 podmiotach leczniczych lub ich filiach prowadzona była działalność diagnostyczna, laboratoryjna, poradniana psychologiczno-psychiatryczna, rehabilitacyjna, etc. Praktykę zawodową lekarską w ramach indywidualnej, indywidualnej specjalistycznej i grupowej praktyki lekarskiej, prowadziło 182 lekarzy i lekarzy dentystów. Uzupełniały je 2 praktyki zawodowe pielęgniarskie. Prowadzono nadzór sanitarny, dotyczący realizacji wymagań sanitarno-higienicznych stawianych podmiotom leczniczym i praktykom zawodowym, problematyki zagadnień dezynfekcji i sterylizacji, realizacji wdrożonych, właściwych dla podmiotów procedur przeciwepidemicznych oraz gospodarki odpadami medycznymi w nadzorowanych placówkach.

W 2018 roku, w Powiecie Wrocławskim przeprowadzono czynności kontrolne w 17 podmiotach leczniczych, w tym obejmujące szpital i jeden Zakład Opiekuńczo-Lecniczy.. Dwie z kontroli zostały przeprowadzone na wniosek strony, w związku z wydaniem opinii dla nowo uruchamianego podmiotu i praktyki zawodowej. Stan sanitarno-techniczny nowych podmiotów ocenia się jako bardzo dobry. Na terenie Powiatu w IV kwartale zaprzestął prowadzenia działalności jeden podmiot leczniczy.

Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych w 2018 roku podmiotów leczniczych, realizujących świadczenia zdrowotne całodobowe i stacjonarne oceniono jako dobry, zgodny z obowiązującym stanem prawnym. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń nie budził poważniejszych zastrzeżeń. Nie stwierdzono uchybień sanitarno-technicznych ani porządkowych. Programy dostosowawcze zostały w większości zrealizowane. Pozostałe, są na ukończeniu realizacji.

Stan sanitarno-techniczny pozostałych kontrolowanych obiektów dobry. Stwierdzone nieprawidłowości, to brak kontroli wewnętrznej w zakresie zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym oraz aktualizacji procedur epidemiologicznych. W kontrolowanych placówkach (podmiotach leczniczych i praktykach zawodowych) nie stwierdzono poważnych

uchybień w zakresie utrzymania bieżącej czystości i porządku. Stwierdzonymi podczas prowadzonych czynności kontrolnych nieprawidłowościami były:

- brak w pomieszczeniach porządkowych zlewów/punktów czerpalnych do celów porządkowych,
- nie dostosowane pomieszczeń higieniczno-sanitarne dla osób niepełnosprawnych ruchowo,
- brak pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla pracowników (pokoje śniadań, szatnie).

Podstawowym źródłem zaopatrzenia obiektów w wodę były gminne wodociągi sieciowe będące pod stałym nadzorem sanitarnym PSSE we Wrocławiu. W rocznej ocenie, jakość wody z wodociągów odpowiada wymaganiom sanitarnym rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Rezerwowe ujęcia wody posiadały 4 przedsiębiorstwa podmiotów leczniczych prowadzące działalność w Powiecie Wrocławskim. Rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę posiadał Orthos Szpital Wielospecjalistyczny Sp. z o.o. w Komorowicach przy ul. Wrocławskiej 2. W trzech zakładach opiekuńczo-leczniczych rezerwowym źródłem zaopatrzenia w wodę pozostają studnie zakładowe, brak jednak danych o jakości wody z tych źródeł.

W większości poddanych kontroli przedsiębiorstwach podmiotów leczniczych stwierdzono prawidłowe postępowanie z odpadami w miejscach ich wytwarzania, jak również prawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi.

Generalnie w podmiotach stosowano bieliznę jednorazowego użytku, która w zależności od specyfiki wykonywanych świadczeń traktowana była jako odpad medyczny, bądź komunalny. W niewielu przypadkach bielizna prana była poza zakładami, na podstawie umowy z firmami zewnętrznymi, bądź w wydzielonym pomieszczeniu, w którym zainstalowano przenośne urządzenie pralnicze. Bielizna używana w kontrolowanym zakładzie opiekuńczo-leczniczym w Powiecie Wrocławskim, prana była w pralni zakładowej, która wymaga modernizacji z uwagi na dekapitalizację sprzętu.

2. Warunki zdrowotne środowiska

Nadzorem sanitarnym objęto obiekty użyteczności publicznej oraz urządzenia produkujące wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Ogółem w 2018 roku przeprowadzono 253 kontrole.

Zaopatrzenie w wodę do spożycia przez ludzi.

Ocena zaopatrzenie w wodę do spożycia przez ludzi.

Na obszarze Powiatu Wrocławskiego zewidencjonowano i eksploatowano 42 wodociągi sieciowe.

L.p.	Przedział produkcji wody [m ³ /d]	Ilość wodociągów	Ilość kontroli
1.	10.001-100.000	0	0
2.	1.001-10.000	9	18
3.	101-1.000	23	43
4.	< 100	10	20
	Suma	42	81

Wodociągi sieciowe

Wodociągi w przedziale produkcji 1001 - 10 000 m³/d.

Powiat Wrocławski – 9 wodociągów sieciowych:

L.p.	Nazwa wodociągu	Gmina	Liczba zaopatrywanej ludności	Produkcja wody [m ³ / d]
1.	Nadolice Wielkie	Czernica	14419	2187
2.	Kąty Wrocławskie	Kąty Wrocławskie	7943	1482
3.	Pietrzykowice	Kąty Wrocławskie	6030	1452
4.	Krzyżowice	Kobierzyce	2638	1788
5.	Biskupice Podgórne	Kobierzyce	3147	3130
6.	Żórawina	Żórawina	4929	1049
7.	Piecowice	Długołęka	1663	1167
8.	Świątniki	Sobótka	12265	2384
9.	Święta Katarzyna	Siechnice	2991	1476
	Suma		56 025	16 115

Źródłem wody dla wodociągów sieciowych są ujęcia wód głębinowych (studnie głębinowe). Z produkowanej wody wodociągowej w 2018 roku korzystało 56 018 odbiorców. Z 9 urządzeń wodociągowych pobrano do badań laboratoryjnych łącznie 206 próbek kontrolnych wody, oznaczono łącznie 658 parametrów mikrobiologicznych i 3262 parametry fizyko-chemiczne.

Wodociąg sieciowy Św. Katarzyna – w marcu 2018 r. przeprowadzono modernizację Stacji Uzdatniania Wody, wywiercono 2 nowe studnie. Średnia dobową produkcja wody wynosi ok 1500 m³/d, ilość wody dostarczanej przez MPWiK – ok. 450 m³/d.

Stwierdzone przekroczenia:

- Wodociąg sieciowy Święta Katarzyna - w 2 próbkach wody - przekroczenie dopuszczalnej ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22° C, w 4 dopuszczalnej liczby bakterii grupy coli, w 1 dopuszczalnej liczby bakterii grupy coli oraz dopuszczalnej liczby *E. coli*, w 1 - ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22° C i bakterii grupy coli, w 2 przekroczenie dopuszczalnego poziomu manganu, w 2 próbkach dopuszczalnego poziomu mętności, w 1 próbce – dopuszczalnego poziomu chloru wolnego. W związku z w/w przekroczeniami –PPIS we Wrocławiu w dniu 03 sierpnia 2018 r. wydał decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności zobowiązującą stronę do doprowadzenia jakości wody do wymagań sanitarnych. Jakość wody w badaniach kontrolnych odpowiadała wymaganiom sanitarnym.
- Wodociąg sieciowy Świątniki - w 1 próbce wody - ponadnormatywna mętność, przekroczenie dopuszczalnego poziomu żelaza i manganu, w 3 próbkach - przekroczenie dopuszczalnego poziomu twardości.
- Wodociąg sieciowy Kąty Wrocławskie - w 1 próbce wody - przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22° C, w 1 próbce – nieakceptowalny smak,
- Wodociąg sieciowy Nadolice Wielkie - w 1 próbce wody - przekroczenie dopuszczalnego poziomu mętności.
- Wodociąg sieciowy Piecowice – w 1 próbce - przekroczenie dopuszczalnego poziomu mętności oraz manganu ogólnego, w kolejnej – manganu ogólnego.
- Wodociąg sieciowy Biskupice Podgórne – w 2 próbkach - przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii grupy coli, w 1 – dopuszczalnej liczby bakterii grupy coli oraz ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22° C. W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami–PPIS we Wrocławiu w dniu 14 września 2018 r. wydał decyzję – stwierdzenie warunkowej przydatności wody do spożycia zobowiązującą stronę do doprowadzenia jakości wody do wymagań sanitarnych. Jakość wody w badaniach kontrolnych odpowiadała wymaganiom.

W przypadkach stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, zarządcy wodociągów podejmowali skuteczne działania korygujące oraz przedstawiali wyniki badań laboratoryjnych, potwierdzające prawidłową jakość produkowanej wody, zgodną z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2015, poz. 1989).

Jakość wody produkowanej i rozprowadzanej przez wymienione wodociągi sieciowe, na podstawie wszystkich wykonanych badań, oceniono jako wodę spełniającą wymagania norm sanitarnych.

Przeprowadzono 18 kontroli w zakresie spełniania wymagań sanitarnych i technicznych w/w urządzeń wodociągowych. Podczas kontroli wodociągu sieciowego Żórawina stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne. Stan techniczny i sanitarny pozostałych skontrolowanych obiektów i urządzeń ujmujących i uzdatniających wodę – dobry.

Wodociągi w przedziale produkcji 101 - 1000 m³/d.Powiat Wrocławski – 23 wodociągi sieciowe:

L.p.	Nazwa wodociągu	Gmina	Liczba zaopatrywanej ludności	Produkcja wody [m ³ / d]
1.	Długołęka	Długołęka	5722	235
2.	Śliwice	Długołęka	11037	612
3.	Siedlec Trzebnicki	Długołęka	3479	754
4.	Łozina	Długołęka	2306	326
5.	Borowa	Długołęka	2858	810
6.	Łosice	Długołęka	3205	975
7.	Jordanów Śląski	Jordanów Śląski	3131	650
8.	Smolec	Kąty Wrocławskie	1853	186
9.	Gniechowice	Kąty Wrocławskie	3503	151
10.	Kębłowice	Kąty Wrocławskie	1130	235
11.	Gniechowice Sp. Mieszk.	Kąty Wrocławskie	1044	200
12.	Tyniec Mały	Kobierzyce	3147	307
13.	Księginice	Kobierzyce	3147	743
14.	Cieszycze	Kobierzyce	3466	463
15.	Kobierzyce	Kobierzyce	3466	172
16.	Tyniec n/Ślężą	Kobierzyce	881	120
17.	Mietków	Mietków	2429	303
18.	Suchy Dwór	Siechnice	4107	766
19.	Łukaszowice	Siechnice	652	184
20.	PPO Siechnice	Siechnice	2500	452
21.	Węgry	Żórawina	1062	146
22.	Bratowice	Żórawina	1995	361
23.	Polakowice / Stary Śleszów	Żórawina	1114	179
	Suma		67 234	9 330

Źródłem wody dla 23 wodociągów sieciowych są ujęcia głębinowe (studnie). Z wody produkowanej przez wodociągi sieciowe korzystało 67 234 stałych odbiorców.

Pobrano 280 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Oznaczono sumarycznie 714 jednostkowych parametrów mikrobiologicznych i 5061 jednostkowych parametrów fizykochemicznych.

Stwierdzone przekroczenia:

- Wodociąg sieciowy Łukaszowice - w 1 próbce wody - przekroczenie dopuszczalnego poziomu manganu ogólnego, siarczanów oraz nieakceptowalny smak wody, w 1 przekroczenie dopuszczalnego poziomu mętności, manganu oraz żelaza, w 1 – przekroczenie dopuszczalnego poziomu manganu.
- Wodociąg sieciowy Mietków - w 1 próbce wody przekroczenie dopuszczalnego poziomu chloru wolnego.
- Wodociąg sieciowy Długoleka - w 1 próbce wody -nieakceptowalny smak wody.
- Wodociąg sieciowy Borowa - w 1 próbce wody - przekroczenie mętności i manganu ogólnego.
- Wodociąg sieciowy Suchy Dwór - w 6 próbkach wody - nieakceptowalny smak wody, w 1 próbce nieakceptowalny zapach wody, w 3 próbkach nieakceptowalny smak wody oraz przekroczenie dopuszczalnego poziomu manganu, w 1 przekroczenie dopuszczalnego poziomu manganu.
- Wodociąg sieciowy Gniechowice - w 1 próbce wody - przekroczenie dopuszczalnego poziomu mętności i żelaza, w 1 przekroczenie dopuszczalnego poziomu manganu.
- Wodociąg sieciowy Gniechowice Spółdzielnia Mieszkaniowa „Ślęza” - w 6 próbach wody - przekroczenie dopuszczalnego poziomu mętności.
- Wodociąg sieciowy Jordanów Śląski - w 2 próbkach wody - przekroczenie dopuszczalnego poziomu mętności, w 1 dopuszczalnego poziomu mętności i żelaza, w 1 – żelaza.
- Wodociąg sieciowy Cieszyce - w 1 próbce wody - ponadnormatywna twardość.
- Wodociąg sieciowy Łozina – w 1 próbce - przekroczenie dopuszczalnej wartości utlenialności, w 1 – ponadnormatywna twardość.
- Wodociąg sieciowy Tyniec n/Ślężą – w 3 próbkach -przekroczenie dopuszczalnego poziomu manganu ogólnego, w 2 próbkach dopuszczalnej ogólnej liczby mikroorganizmów w 22° C.
- Wodociąg sieciowy Łosice - w 1 próbce wody - przekroczenie dopuszczalnego poziomu mętności wody, manganu ogólnego oraz dopuszczalnej liczby bakterii grupy coli.
- Wodociąg sieciowy Księginice – w 1 próbce - ponadnormatywna ilość bakterii grupy coli. W związku ze stwierdzonym przekroczeniem PPIS we Wrocławiu w dniu 14 września 2018 r. wydał decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia. Jakość wody w badaniach kontrolnych, odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym.
- Wodociąg sieciowy Siedlec Trzebnicki – w 1 próbce - przekroczenie dopuszczalnego poziomu manganu.
- Wodociąg sieciowy Śliwice - w 1 próbce wody - przekroczenie dopuszczalnego poziomu mętności, żelaza i manganu.
- Wodociąg sieciowy Węgry – 1 próbce - przekroczenie dopuszczalnego poziomu chloramin.

W przypadkach stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, zarządcy wodociągów podejmowali skuteczne działania korygujące oraz przedstawiali wyniki badań laboratoryjnych, potwierdzające prawidłową jakość produkowanej wody, zgodną z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2015 poz. 1989). Przeprowadzono 43 kontrole sanitarne wodociągów sieciowych. Podczas kontroli wodociągów sieciowych Węgry, Bratowice, Polakowice stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne Zarządca wodociągów został zobowiązany do usunięcia nieprawidłowości.

Stan techniczny pozostałych urządzeń wodociągowych produkujących wodę w ramach zbiorowego zaopatrzenia nie budził zastrzeżeń.

Wodociągi w przedziale produkcji < 100 m³/d.

Powiat Wrocławski – 10 funkcjonujących wodociągów sieciowych

L.p.	Nazwa wodociągu	Gmina	Liczba zaopatrywanej ludności	Produkcja wody [m ³ / d]
1.	Karolin	Jordanów Śląski	73	0
2.	Sadków	Kąty Wrocławskie	2060	0
3.	Sulistrowiczki	Sobótka	176	68
4.	Jaksonów	Żórawina	834	93
5.	Żerniki Wielkie	Żórawina	177	21
6.	Stróża	Mietków	724	91
7.	Pałac Krobielowice	Kąty Wrocławskie	70	10
8.	Pensjonat „Mieszko i Jagienka”, Sulistrowiczki	Sobótka	70	10
9.	Stacja Badawcza Trzody Chlewnej, Żerniki Wielkie	Żórawina	40	84
10.	Apetito, Byków - Borowa	Długołęka	40	10
	Suma		4 264	387

Źródłem wody dla wodociągu sieciowego Sulistrowiczki była woda infiltracyjna ujmowana poprzez 5 studni infiltracyjnych. Woda na potrzeby wodociągowe dla pozostałych 9 wodociągów czerpana z ujęć głębinowych (studni). Z wody wodociągowej produkowanej przez wodociągi korzystały 4264 osoby.

Pobrano i wykonano badania laboratoryjne 77 próbek kontrolnych wody przeznaczonej do spożycia. Wykonano łącznie 276 oznaczeń jednostkowych parametrów mikrobiologicznych i 1285 oznaczeń parametrów fizykochemicznych.

Stwierdzone przekroczenia:

- Wodociąg sieciowy Sadków - w 1 próbce - przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii grupy coli.
- Wodociąg sieciowy Stróża - w 1 próbce wody - przekroczenia . dopuszczalnego poziomu mętności,
- Wodociąg sieciowy Bar Apetito – w 1 próbce - nieakceptowalny smak wody, w 1 próbce przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22° C.
- Wodociąg sieciowy Trzoda Chlewna - w 1 próbce przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22° C.
- Wodociąg sieciowy Pałac Krobielowice – w 1 próbce wody - przekroczenie dopuszczalnego poziomu żelaza ogólnego.
- Wodociąg sieciowy Karolin - w 3 próbkach wody - przekroczenie dopuszczalnego poziomu chloru wolnego, w 1 żelaza oraz mętności, w 2 - liczby bakterii grupy

coli, w 1 – ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22° C, liczby bakterii grupy coli oraz liczby enterokoków, w 1 – ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22° C, w 1 – liczby bakterii grupy coli oraz liczby *E. coli*, w 1 – liczby bakterii grupy coli oraz ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22° C. W związku z w/w przekroczeniami PPIS we Wrocławiu w dniu 03 lipca 2018 r. wydał decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności zobowiązującą stronę do doprowadzenia jakości wody do wymagań sanitarnych. Jakość wody w badaniach kontrolnych odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jednakże obecnie miejscowość Karolin zaopatrywana jest w wodę do spożycia z wodociągu sieciowego Jordanów Śląski.

- Wodociąg sieciowy Pensjonat Mieszko i Jagienka – w 1 próbkę wody - przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii grupy coli, liczby *E. coli*, liczby enterokoków, ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22° C, w 1 próbce - przekroczenie dopuszczalnego poziomu chloru wolnego. W związku z w/w przekroczeniami PPIS we Wrocławiu w dniu 24 maja 2018 r. wydał decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności zobowiązującą stronę do doprowadzenia jakości wody do wymagań zawartych w rozporządzeniu w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Jakość wody w badaniach kontrolnych, odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Zarządcy w/w wodociągów podjęli działania korygujące i przedłożyli wyniki potwierdzające prawidłową jakość wody dostarczanej odbiorcom. W badaniach kontrolnych jakość wody odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Skontrolowano 11 urządzeń wodociągowych, przeprowadzając łącznie 20 kontroli sanitarnych. Podczas kontroli wodociągu sieciowego Jaksonów stwierdzono nieprawidłowości – m. in. niewłaściwy stan techniczny elewacji SUW. Podczas kontroli wodociągu sieciowego Żerniki Wielkie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne. Stan techniczny pozostałych funkcjonujących obiektów oraz urządzeń ujmujących i uzdatniających wodę – dobry.

Wodociąg sieciowy Bogdaszowice został w dniu 30 kwietnia 2018 r. wyłączony z eksploatacji, miejscowości zasilane do tej pory przez wodociąg sieciowy Bogdaszowice zasilane są w wodę dostarczaną przez wodociąg sieciowy Kębłowice oraz wodociąg sieciowy Sadków.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę.

W Powiecie Wrocławskim ze „statusem studnie czynne” zewidencjonowano 10 studni publicznych, w tym „Źródełko Sulistrowiczki”. Nadzorem laboratoryjnym objęto źródło Sulistrowiczki, w miejscowości Sulistrowice w gm. Sobotka - PPIS we Wrocławiu pobrał 2 próbki kontrolne wody do badań laboratoryjnych, jakość wody w obu próbkach odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Informacje nt. zwodociągowania miejscowości na obszarze powiatu wrocławskiego

Wszystkie miejscowości w Powiecie Wrocławskim są miejscowościami zwodociągowanymi.

Stan sanitarny ciepłej wody w instalacjach wodociągowych wewnątrz budynków

W 2018 r. kontynuowano nadzór sanitarny nad instalacjami wody ciepłej u budynkach użyteczności publicznej. Nadzorem laboratoryjnym objęto: zakłady opieki zdrowotnej zamkniętej.

W przypadku stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnej liczby bakterii z rodzaju *Legionella*, zarządców obiektów zobowiązywano do podjęcia skutecznych działań prowadzących do redukcji liczby bakterii w instalacji wody ciepłej i uzyskaniu jakości wody odpowiadającej wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2015 poz. 1989).

Ujęcia wód wykorzystywanych do zaopatrzenia w wodę do spożycia

Woda z ujęć podziemnych.

W 2018 r. przeprowadzono badanie jakości wód podziemnych dla 21 wodociągów sieciowych: Święta Katarzyna, Stróża, Mietków, Łukaszowice, Świątniki, Nadolice Wielkie, Kębłowice, Smolec, Sadków, Kąty Wrocławskie, Pietrzykowice, Gniechowice, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Ślęza” Gniechowice, Stacja Badawcza Trzody Chlewnej, Suchy Dwór, Długołęka, Śliwice, Łosice, Piecowice, Siedlec Trzebnicki, Borowa..

Na podstawie wykonanych badań laboratoryjnych próbek wód podziemnych, ujmowanych z przeznaczeniem na cele wodociągowe dla 16 wodociągów przeprowadzono ocenę jakości wody:

- Suchy Dwór, Kąty Wrocławskie, Pietrzykowice, Kębłowice, Smolec, Stacja Badawcza Trzody Chlewnej: wody odpowiadały klasie II wód,
- Gniechowice, Śliwice, Stróża, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Ślęza” Gniechowice,,: wody odpowiadały klasie III wód,
- Łukaszowice, Mietków, Świątniki, Długołęka, Święta Katarzyna, Nadolice Wielkie: wody odpowiadały klasie IV wód,

zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U.2016, poz. 85).

Ocena jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpeli.

Na nadzorowanym terenie w 2018 r. funkcjonowało 1 kąpielisko „Błękitna Laguna” Siechnice.

Badania wody wykonywał zarządzający obiektem przed rozpoczęciem sezonu kąpieliskowego i w jego trakcie. Przedłożono do wglądu cząstkowe oceny wody, która w znacznej większości odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli, zgodnym z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 08 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. Nr 86, poz. 478).

Przeprowadzono łącznie 5 kontroli, nie stwierdzono naruszenia przepisów sanitarnych.

W trakcie trwania sezonu, na podstawie wykonanych badań wody (z nadzoru przez PPIS we Wrocławiu oraz okazywanych przez zarządów obiektów) jakość wody w akwencie określono jako przydatną do kąpeli. W 2018 r. nie zgłoszono interwencji dotyczących jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpeli.

Hotele i obiekty świadczące usługi noclegowe.

W 2018 r. skontrolowano 21 hoteli oraz obiektów świadczących usługi hotelarskie. Przeprowadzono 21 kontroli. Stan sanitarny w roku 2018 ocenia się jako dobry.

Pływalnie kryte

Na nadzorowanym terenie w 2018 r. funkcjonowały 3 pływalnie kryte. Przeprowadzono 7 kontroli. Stan sanitarno -porządkowy nie budził zastrzeżeń.

Tereny rekreacyjne i pasy zieleni

Przeprowadzono 3 kontrole.

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów ocenia się jako dobry .

Wiaty przystankowe komunikacji podmiejskiej

Przeprowadzono 3 kontrole.

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów ocenia się jako dobry .

3. Warunki sanitarne środowiska pracy

Na terenie Powiatu Wrocławskiego w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu w 2018 roku znajdowało się 367 zakładów zatrudniających 25588 osób. Były to zakłady o zróżnicowanej liczbie zatrudnionych tj.

- do 9 osób - 146 zakładów
- od 10 do 49 osób - 132 zakłady
- od 50 do 249 osób - 65 zakładów
- od 250 i więcej - 24 zakłady

W 2018 roku objęto nadzorem 89 zakładów zatrudniających 7824 osoby, co stanowiło ok. 32,7 % ogółu zatrudnionych. Były to zakłady, w których istniały zagrożenia zawodowe tzn. pracownicy mieli kontakt z czynnikami szkodliwymi lub uciążliwymi dla zdrowia oraz zakłady zajmujące się produkcją i dystrybucją substancji i mieszanin chemicznych. Do czynników szkodliwych i uciążliwych należały:

- czynniki chemiczne – tj. dymy spawalnicze zawierające aerozole metali (żelazo, mangan, miedź, chrom, nikiel), gazy (tlenki azotu, tlenek węgla) kwasy, stosowane niebezpieczne substancje i mieszaniny chemiczne, tworzywa sztuczne (np. polistyren, polipropylen)
- czynniki fizyczne – tj. hałas, wibracja ogólna i miejscowa, mikroklimat gorący
- pyły – zawierające włókna azbestowe, wolną krystaliczną krzemionkę, pyły organiczne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego
- czynniki uciążliwe – np. sposób wykonywania pracy, w tym ruchy monotypowe i wymuszona pozycja ciała.

W 2018 roku przeprowadzono 97 kontroli. Na podstawie prowadzonego nadzoru oraz badań i pomiarów środowiska pracy stwierdzono, że w warunkach przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia lub natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia pracowało 1410 osób co stanowiło 5,51 % ogółu zatrudnionych. Przekroczenia dotyczyły głównie hałasu (osób pracujących w tym przekroczeniu było 1373), pyłu zawierającego wolną krzemionkę (80 osób) oraz czynników chemicznych (4 osoby). Występowały one najczęściej w przemyśle wydobywczym i elektromaszynowym, produkcji wyrobów metalowych, jak i niemetalowych, przemyśle spożywczym, produkcji wyrobów z drewna oraz produkcji chemikaliów. Pracodawcy, u których pracownicy byli narażeni na hałas sporządzili i wprowadzili w życie program działań organizacyjno- technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas ponadnormatywny. Oznakowano strefy narażenia. Pracownicy stosują środki ochrony słuchu. Poprawiono warunki pracy w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych poprzez serwis i konserwację maszyn i urządzeń, modernizację systemu wentylacyjnego, zmiany technologiczne procesów produkcyjnych, szkolenie pracowników w zakresie poprawnego i bezpiecznego posługiwania się środkami pracy, skrócenie czasu narażenia.

Dokonano kontroli warunków pracy i oceniono narażenie zawodowe pracowników zatrudnionych w poszczególnych zakładach w tym w zakładach z sektora gospodarki ściekami i odpadami- kontynuacja z roku 2017. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: braku wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy (hałasu, zapylenia), braku rejestrów i kart badań pomiarów w/w czynników szkodliwych, braku w ocenie ryzyka zawodowego zagrożeń występujących na stanowiskach pracy, braku instrukcji bhp stanowiskowych, złego stanu sanitarno- higienicznego pomieszczeń (np. brak umywalek i zlewozmywaków, zły stan techniczny podłóg, zagrzybione i brudne tynki ścian i sufitów), braku wentylacji w pomieszczeniach socjalnych i sanitarnych, braku znaków nakazujących stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej na stanowiskach pracy, na których występuje taka konieczność. Wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Najczęściej stosowanymi zabezpieczeniami pracowników przed działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia były:

- hermetyzacja procesów technologicznych,
- wentylacja ogólna i miejscowa, klimatyzacja
- stosowanie ochron osobistych z certyfikatem Centralnego Instytutu Ochrony Pracy
- właściwa organizacja pracy (np. rotacja pracowników)

Warunki sanitarno- higieniczne kontrolowanych zakładów były bardzo zróżnicowane. Istniały zakłady, w których nie było zastrzeżeń pokontrolnych i takie, w których stwierdzano uchybienia.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami np. brakiem badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy, brakiem instrukcji bezpiecznej i higienicznej pracy, złym stanem sanitarno – technicznym pomieszczeń produkcyjnych oraz zaplecza socjalnego wszczęto postępowanie administracyjne oraz wydano stosowne decyzje administracyjne. Jednocześnie należy stwierdzić, że pracownicy w większości objęci byli profilaktyczną opieką lekarską oraz zapoznani z oceną ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy.

Skutkami biologicznymi narażenia zawodowego na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy były choroby zawodowe. W 2018 roku zgłoszono 16 spraw dotyczących chorób zawodowych. Wydano 6 decyzji stwierdzających chorobę zawodową pod postacią pylicy płuc, alergicznego nieżytu nosa, choroby zawodowej narządu głosu, choroby skóry, przewlekłych chorób układu ruchu oraz obwodowego układu nerwowego wywołanych sposobem wykonywania pracy oraz chorobę zakaźną pod postacią boreliozy w rolnictwie.

Wydano również 5 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

4. Warunki sanitarne w placówkach oświatowo - wychowawczych

Na terenie Powiatu Wrocławskiego w 2018 r. skontrolowano 35 placówek w tym:

- 7 żłobków,
- 18 przedszkoli i punktów przedszkolnych,
- 5 szkół podstawowych,
- 5 placówek sezonowych.

Przedmiotem oceny w czasie kontroli sanitarnych były :

- stan techniczny i sanitarny pomieszczeń,
- ilość i jakość urządzeń sanitarnych,
- prawidłowe meble dostosowane do wzrostu dzieci i młodzieży,
- posiadanie przez placówki atestów /certyfikatów na sprzęt meblowy, sportowy oraz urządzenia stanowiące wyposażenie placów zabaw,
- prawidłowo ułożone tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych,
- właściwe oświetlenie sztuczne,
- posiadanie infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- opieka medyczna nad uczniami,
- prowadzenie dożywiania w szkołach.

Charakterystyka poszczególnych grup obiektów

Żłobki, przedszkola, punkty przedszkolne

W 2018 r. z 47 żłobków objętych nadzorem skontrolowano 7. W żłobkach tych opiekę znalazło 143 dzieci. Przeprowadzono 16 kontroli. Skontrolowane placówki znajdowały się w budynkach przystosowanych, o dobrym standardzie techniczno-sanitarnym posiadające właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej.

W 1 obiekcie wyegzekwowano obowiązki wynikające z decyzji z lat ubiegłych.

W 2018 r. skontrolowano 18 przedszkoli i punktów przedszkolnych na 73 w ewidencji. W skontrolowanych placówkach opieką i nauką objętych było 1327 dzieci. Ogółem przeprowadzono 35 kontroli.

Wszystkie skontrolowane przedszkola i punkty przedszkolne mieściły się w budynkach przystosowanych.

Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej stwierdzono w 3 placówkach, w 2 wszczęto postępowania administracyjne i wydano decyzje, w 1 placówce osobę winną zaniedbań ukarano mandatem; zaniedbania usunięto.

Zakres nieprawidłowości dotyczył stanu technicznego ścian i sufitów, stolarki drzwiowej, niezachowanych standardów dostępności do urządzeń sanitarnych oraz zaniedbań w zakresie porządku i czystości w łazienkach dla dzieci.

Ponadto w skontrolowanych placówkach odnotowano zaniedbania natury sanitarno-technicznej, które obejmowały:

- ściany, sufity i podłogi parkietowe w salach zajęć,
- brak wyposażenia grzejników c.o. w osłony chroniące dzieci przed bezpośrednim kontaktem z elementami grzejnymi,
- brak aktualnych badań oświetlenia sztucznego,
- brak kompletnego ogrodzenia terenu przedszkola

Ergonomia mebli przedszkolnych była przedmiotem zagadnień kontrolnych ogółem w 11 przedszkolach i punktach przedszkolnych. Skontrolowano 318 stanowisk w 19 oddziałach.

Nieprawidłowości nie odnotowano.

Szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadpodstawowe

Z 52 objętych ewidencją szkół wszystkich typów skontrolowano 5 szkół podstawowych, w których naukę pobierało 728 uczniów. Ogółem przeprowadzono 8 kontroli. Wszystkie skontrolowane szkoły znajdowały się w budynkach przystosowanych, o dobrym standardzie techniczno-sanitarnym; tylko 1 szkoła posiadała zbiornik bezodpływowy (szambo).

W 1 szkole podstawowej odnotowano niewłaściwe warunki w zakresie złego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów w sanitariatach uczniowskich. W celu poprawy istniejącego stanu wszczęto postępowanie administracyjne.

Wyegzekwowano obowiązki wynikające z decyzji w 1 szkole podstawowej.

Znaczącą poprawę warunków nauki i pobytu dzieci odnotowano w 2 placówkach szkolnych tj. w Sadkowie, w którym utworzono Zespół Szkolno-Przedszkolny poprzez budowę dodatkowych budynków przeznaczonych na działalność zespołu oraz w Dobrzykowicach, w których powstała nowa inwestycja pn. Zespół Szkolno-Przedszkolny.

Zdecydowanie poprawiono infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego poprzez budowę nowego boiska wielofunkcyjnego w 1 szkole podstawowej.

W trakcie pełnionego nadzoru nad higieną procesu nauczania oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów w 4 szkołach podstawowych (w 18 oddziałach skontrolowano 274 stanowiska; nieprawidłowości nie stwierdzono). Dokonano również oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w 4 szkołach podstawowych w 37 oddziałach. W tym zakresie również nie odnotowano uchybień.

Przedmiotem kontroli były także warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Na 5 skontrolowanych szkół podstawowych 1 nie posiadała infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. Szkoła ta wynajmowała salę fitness.

Podczas kontroli pracownicy oddziału zbierali informacje dotyczące dożywiania uczniów w szkołach. Na 5 skontrolowanych szkół podstawowych 4 zapewniły posiłki obiadowe dla 241 uczniów; w placówkach tych realizowane były także akcje „mleko w szkole” oraz „owoce i warzywa w szkole” w ramach programu rządowego,

W 5 skontrolowanych szkołach podstawowych tylko 1 posiadała gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Nie odnotowano nieprawidłowości.

W pozostałych 4 szkołach, które nie posiadały gabinetów pielęgniarstwa podstawowa opieka zdrowotna nad uczniami realizowana była w innym pomieszczeniu szkolnym lub w pobliskich Zakładach Opieki Zdrowotnej.

Placówki sezonowe.

Podczas kontroli placówek wypoczynku w 2018 r. skontrolowano 4 wypoczynki w miejscu zamieszkania na 44 zgłoszone oraz 1 wypoczynek w obiekcie hotelowym lub innym obiekcie, w którym świadczone były usługi hotelarskie spośród 2 zgłoszonych. Z wypoczynków w skontrolowanych placówkach skorzystało 181 dzieci i młodzieży.

Dzieci wypoczywały w dobrych warunkach. Kontrole nie wykazały zaniedbań dotyczących stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, w tym mieszkalnych, sanitarnych, magazynowych i innych, z których korzystali uczestnicy wypoczynku, jak również najbliższego otoczenia budynków. Wszyscy organizatorzy zapewnili dożywianie uczestnikom wypoczynków.

Na 1 wypoczynku w obiekcie hotelowym lub innym obiekcie, w którym świadczone były usługi hotelarskie odnotowano 2 przypadki upadku z konia. Dzieciom udzielono pomocy przedlekarskiej na miejscu. Odniesione urazy nie wymagały leczenia szpitalnego.

5. Stan sanitarny zakładów produkcji i obrotu żywnością oraz zakładów żywienia zbiorowego

Na terenie Powiatu Wrocławskiego w 2018 r. w rejestrze zakładów pod nadzorem PPIS we Wrocławiu znajdowało się 2 035 zakładów w tym:

- 334 zakłady produkcji żywności,
- 368 zakładów obrotu detalicznego żywnością,
- 94 magazynów hurtowych,
- 9 obiektów ruchomych i tymczasowych,
- 36 innych obiektów obrotu żywnością,
- 303 zakłady żywienia zbiorowego otwartego,
- 191 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego,
- 673 środki transportu,
- 7 wytwórni wyrobów i materiałów do kontaktu z żywnością,
- 20 miejsc obrotu wyrobami i materiałami do kontaktu z żywnością.

W 2018 r. ogółem skontrolowano 562 zakładów. Przeprowadzono w nich 678 kontroli sanitarnych w tym 178 w związku z interwencjami. Kontrole interwencyjne dotyczyły powiadomień alarmowych lub informacyjnych Głównego Inspektora Sanitarnego w ramach systemu RASFF (systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach) oraz wniosków konsumentów.

Wydano 88 decyzji administracyjnych. Decyzje administracyjne nakładały na przedsiębiorców obowiązek usunięcia nieprawidłowości technicznych, uzupełnienia lub weryfikacji dokumentacji GHP/GMP i HACCP. Za zaniedbania sanitarno-porządkowe nałożono 23 mandaty.

Transport żywności do punktów sprzedaży detalicznej odbywał się środkami transportu dostosowanymi do rodzaju przewożonej żywności.

Skierowano 3 wnioski o ukaranie- do DPWIS we Wrocławiu w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów, nieprawidłowe znakowanie i prezentację środków spożywczych oraz 1 do Sądu Grodzkiego- za utrudnianie przeprowadzenia czynności kontrolnych.

Unieruchomiono 1 zakład ze względu na rażący stan sanitarno- porządkowy, wydano 1 decyzję zakazu wprowadzania do obrotu środków spożywczych.

W grupie innych wytwórni żywności znajduje się 259 podmiotów wpisanych do rejestru PPIS we Wrocławiu, a największą ilość stanowią producenci produkcji pierwotnej.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego nie odnotowano zatruc pokarmowych.

Procedury i instrukcje dobrej praktyki higienicznej (GHP) i dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) wdrożono w 1 018 zakładach żywnościowo-żywnieniowych. Zasady systemu HACCP (analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli) wdrożono w 967 zakładach tj. w 47 % zakładów. W pozostałych zakładach prowadzone jest postępowanie administracyjne mające na celu wyegzekwowanie obowiązku opracowania, wdrożenia i utrzymania procedur i instrukcji GHP/GMP oraz zasad systemu HACCP.

Z zakładów produkcyjnych, miejsc obrotu detalicznego i hurtowego, w wytwórniach i miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu

z żywnością pobrano do badań 93 próbki żywności i materiałów. 6 próbek nie spełniało wymagań.

W 2018 r. przeprowadzono kontrole graniczne zarówno towarów pochodzących z importu, jak i wysyłanych na eksport poza Unię Europejską. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie transportu oraz towarów o niewłaściwej jakości zdrowotnej. W 2018 r. w czasie kontroli oceniono 3 490 partii żywności. W przypadku materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oceniono 829 partii.

Charakterystyka skontrolowanych zakładów

Zakłady produkcji środków spożywczych

Wytwórnice lodów i automaty do lodów

W rejestrze zakładów objętych nadzorem organów Inspekcji Sanitarnej zarejestrowano 1 wytwórnię lodów oraz 5 automatów do lodów. Przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych w tej grupie obiektów. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarnych, zakłady posiadały opracowaną i wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz zasady systemu HACCP. Stan sanitarny tych zakładów był zadowalający. Pobrano 5 próbek żywności w tej grupie obiektów- wszystkie prawidłowe.

Piekarnie

Na terenie Powiatu Wrocławskiego najliczniejszą grupę zakładów produkujących żywność stanowią piekarnie. W rejestrze wpisano 22 piekarnie, skontrolowano 18. Przeprowadzono 33 kontrole. Wydano 6 decyzji administracyjnych. Za stwierdzone podczas kontroli sanitarnych nieprawidłowości sanitarno-higieniczne nałożono 1 mandat, pobrano do badań laboratoryjnych 5 próbek żywności z piekarni- wszystkie prawidłowe.

We wszystkich zarejestrowanych piekarniach wdrożono procedury i instrukcje dobrej praktyki higienicznej (GHP) i dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz zasady systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP).

Najczęściej spotykanymi nieprawidłowościami w tej grupie obiektów są:

- brak funkcjonalności pomieszczeń,
- brak prowadzenia kontroli własnej producentów lub jej dokumentowania, w tym brak wyników badań laboratoryjnych,
- brak wydzielonych pomieszczeń do ekspedycji gotowych wyrobów,
- brak wyników badań gotowych produktów,
- brak prawidłowego stanu technicznego pomieszczeń produkcyjnych, magazynowych, socjalno-sanitarnych,
- brak oznakowania dla wprowadzanych do obrotu handlowego wyprodukowanych własnych wyrobów gotowych, w zakresie podania obowiązkowych informacji przekazywanych konsumentom na temat żywności nieopakowanej, w tym informacji na temat wszelkich składników lub substancji pomocniczych w przetwórstwie lub uzyskanych z substancji lub produktów wymienionych w załączniku II rozporządzenia 1169/2011, powodujących alergię lub reakcję nietolerancji, użytych przy wytworzeniu

lub przygotowywaniu żywności i nadal obecnych w produkcie gotowym, nawet jeżeli ich forma uległa zmianie.

W tej grupie zakładów są produkowane produkty regionalne i tradycyjne. Chleb chłopski wpisano na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jest to chleb pszenno-żytni produkowany metodą tradycyjną, na naturalnym zakwasie.

Odnotowano 5 kontroli interwencyjnych przeprowadzonych w związku z powiadomieniami w ramach systemu RASFF oraz wnioskiem dotyczącym nieprawidłowej jakości bułki z makiem- wniosek uznano za niezasadny.

Ciastkarnie

W 2018 r. skontrolowano 10 ciastkarni będących pod nadzorem PPIS we Wrocławiu. W ciastkarniach tych przeprowadzono 13 kontroli. Wydano 1 decyzję administracyjną. Nie stwierdzono nieprawidłowości w utrzymaniu czystości- nie nakładano mandatów.

We wszystkich nadzorowanych zakładach wdrożono procedury i instrukcje GHP/GMP oraz zasady systemu HACCP.

Najczęściej spotykane nieprawidłowości w tej grupie obiektów to:

- brak możliwości zapewnienia prawidłowej funkcjonalności pomieszczeń,
- nieprawidłowy stan techniczny ścian, sufitów lub posadzek,
- brak wyników badań gotowych produktów, brak oznakowania dla wprowadzanych do obrotu handlowego wyprodukowanych własnych wyrobów gotowych, w zakresie podania obowiązkowych informacji przekazywanych konsumentom na temat żywności nieopakowanej, w tym informacji na temat wszelkich składniki lub substancji pomocniczych w przetwórstwie lub uzyskanych z substancji lub produktów powodujących alergię lub reakcje nietolerancji, użytych przy wytworzeniu lub przygotowywaniu żywności i nadal obecnych w produkcie gotowym, nawet jeżeli ich forma uległa zmianie.

W zakładach tych w celu poprawy warunków transportu wyrobów ciastkarskich z miejsc produkcji do punktów sprzedaży właściciele systematycznie dokonują wymiany, środków transportu na rzecz samochodów chłodni.

W ciastkarniach nie pobierano do badań laboratoryjnych próbek żywności.

Przetwórnictwo owocowo-warzywne

Na terenie Powiatu Wrocławskiego w 2018 r. funkcjonowało 13 przetwórnictw owocowo-warzwnych. Do tej grupy zakładów należą kwaszarnie kapusty i ogórków, zakład obróbki wstępnej, rozdrabniania i konfekcjonowania warzyw oraz winiarnia produkująca wina gronowe w oparciu o owoce z własnej winnicy. Skontrolowano 11 zakładów. Celem zapewnienia prawidłowego znakowania produktów

kiszonych ogórków i kapusty wydano 2 decyzje administracyjne. Nie nakładano na przedsiębiorców grzywien w drodze mandatów karnych w tej grupie obiektów.

We wszystkich nadzorowanych przetwórnich owocowo-warzywnych opracowano i wdrożono procedury i instrukcje GHP/GMP oraz zasady systemu HACCP.

W okresie sprawozdawczym wpisano do rejestru 1 nowopowstałą przetwórnę owocowo-warzywną.

Browary

W rejestrze PPIS znajduje się 5 browarów. W okresie sprawozdawczym skontrolowano 4 browary, przeprowadzono 5 kontroli, wydano 2 decyzje administracyjne nakładające na przedsiębiorców obowiązek zapewnienia prawidłowego znakowania piwa.

Ponadto w tej grupie obiektów kwestionowano również m.in.:

- brak wyniku badania wody;
- brak wyniku badania wyrobu gotowego;
- nieprawidłowy stan sanitarno – techniczny pomieszczeń produkcyjnych,
- nieprawidłowe oznakowanie piwa butelkowanego w zakresie informacji o składnikach alergennych i braku oznaczenia partii produkcyjnej.

Wpisane do rejestru browary posiadają opracowaną dokumentację dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych oraz zasady systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli HACCP.

W okresie sprawozdawczym dokonano wpisu 1 nowopowstałego browaru rzemieślniczego przy restauracji w Sulistrowiczkach.

Wytwórnice naturalnych wód źródlanych i stołowych

Na terenie Powiatu Wrocławskiego znajduje się 1 Rozlewnia Wód Źródlanych. Zakład jest wpisany do rejestru i posiada decyzję zatwierdzenia w zakresie produkcji i sprzedaży napojów bezalkoholowych gazowanych i niegazowanych, wody źródlanej gazowanej i niegazowanej w opakowaniach jednostkowych oraz wydmuchu butelek PET z preformy dla własnych potrzeb oraz magazynowania i sprzedaży wody mineralnej i źródlanej gazowanej i niegazowanej w opakowaniach jednostkowych produkowanej w Zakładzie w Krynicy – Zdrój.

Jest to zakład o dobrym stanie sanitarno- technicznym. Zakład posiada opracowaną dokumentację GHP/GMP i HACCP.

W zakładzie w okresie sprawozdawczym nie uruchomiono produkcji wody, działalność polegała jedynie na wprowadzaniu do sprzedaży wody wyprodukowanej w innym zakładzie.

Zakłady garmażeryjne

W rejestrze wpisane są 4 zakłady garmażeryjne. Nadzorem objęto wszystkie zakłady. Wszystkie skontrolowane zakłady posiadają wdrożone procedury i instrukcje GHP/GMP oraz zasady systemu HACCP. W tej grupie zakładów stan sanitarno – techniczny jest zróżnicowany. Pod nadzorem PPIS we Wrocławiu znajdują się zakłady o dobrym stanie sanitarno-technicznym, wyposażone w urządzenia produkcyjne wykonane ze stali nierdzewnej i prawidłowo rozwiązana funkcjonalnością, eliminującą zanieczyszczenia krzyżowe oraz zakłady, które ze względu na lokalizację są niefunkcjonalne, bez możliwości rozbudowy i modernizacji.

W zakładach tych najczęściej kwestionuje się brak prawidłowego znakowania, brak wyników badań przeprowadzonych w ramach kontroli właścicielskiej, brak funkcjonalności pomieszczeń. Transport wyrobów garmażeryjnych do punktów sprzedaży detalicznej odbywa się środkami transportu przystosowanymi do przewozu środków spożywczych z możliwością stałego monitoringu temperatury w części załadunkowej.

W okresie sprawozdawczym nie pobierano próbek żywności w tej grupie obiektów.

Wytwórnice wyrobów cukierniczych

Wpisanano do rejestru PPIS we Wrocławiu 6 wytwórni wyrobów cukierniczych. W okresie sprawozdawczym nadzorem objęto 4 wytwórnice wyrobów cukierniczych.

Wytwórnice cukiernicze systematycznie modernizują linie produkcyjne i rozszerzają asortyment produkowanych wyrobów. Zakłady w tej grupie obiektów charakteryzują się dobrym stanem sanitarno – technicznym.

We wszystkich zakładach wdrożono procedury i instrukcje GHP/GMP oraz zasady systemu HACCP. Ponadto w wielu zakładach wdrożono systemy zapewnienia jakości zgodnie z normami PN-EN-ISO. Niektóre firmy utrzymują certyfikaty w zakresie systemu BRC i IFS.

Wytwórnice koncentratów spożywczych

W rejestrze zakładów wpisane są 2 wytwórnice. W okresie sprawozdawczym nadzorem objęto 1 wytwórnię koncentratów spożywczych. Dwie kontrole przeprowadzono kontrole w związku:

- z powiadomieniem alarmowym w sprawie produktu Sezam łuskany Bio pochodzącym z Indii, w którym stwierdzono obecność pałeczek Salmonella Mbandaka,
- ze zgłoszeniem alarmowym dot. produktu pn.: barwnik spożywczy indygodyna E132, w którym stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu rtęci.

Stan techniczny tych zakładów jest prawidłowy - nie prowadzono postępowania administracyjnego.

Produkcja w tych zakładach oparta jest na wdrożonych procedurach i instrukcjach GMP/GHP oraz zasadach systemu HACCP. Ponadto w obu zakładach wdrożono systemy zapewnienia jakości wg normy EN-ISO 9001:2001. Systemy bezpieczeństwa i jakości certyfikowane są przez upoważnione firmy zewnętrzne.

Zakłady przemysłu zbożowo- młynarskiego

W roku 2018 w ewidencji zakładów podlegających kontroli organów PPIS we Wrocławiu wpisane były 3 zakłady przemysłu zbożowo – młynarskiego tj.: młyny, które zostały objęte nadzorem. Stan sanitarno- techniczny tych zakładów jest zadowalający.

W 2 młynach prowadzona jest produkcja na liniach zautomatyzowanych, z zastosowaniem nowoczesnych rozwiązań technologicznych. W zakładach tych wdrożono i utrzymano SZJ FSSC – 22 000. W zakładach opracowano wspólną dokumentację systemu HACCP dla produkcji środków spożywczych oraz materiału paszowego.

Zakład przemysłu zbożowo – młynarskiego w Jordanowie Śląskim jest młynem z tradycjami rodzinnymi, świadczącym usługi dla okolicznych rolników i dla zakładów produkcyjnych – piekarni i ciastkarni.

Do badań laboratoryjnych pobrano w ramach nadzoru w kierunku oznaczenia poziomu izotopów cezu – cez 137 – 1 próbkę ziarna pszenicy - surowca przeznaczonego do produkcji mąki- próbka spełnia wymagania w zakresie badanego parametru.

Pozostałe zakłady produkcji żywności:

Do grupy tych obiektów należą m.in.:

- wytwórnie tłuszczów roślinnych,
- wytwórnie suplementów diety,
- inne wytwórnie żywności w tym podmioty prowadzące produkcję pierwotną żywności pochodzenia roślinnego.

W ww. zakładach przeprowadzono 41 kontroli. Wydano 1 decyzję administracyjną. W zakładach tych wdrożono procedury i instrukcje GHP/GMP oraz zasady systemu HACCP i inne systemy jakości, a w zakładach produkcji pierwotnej – procedury dobrej praktyki rolniczej. Do rejestru zakładów pod nadzorem PPIS we Wrocławiu sukcesywnie na wniosek przedsiębiorców dopisywane są zakłady produkcji pierwotnej prowadzące działalność w zakresie produkcji produktów pierwotnych pochodzenia roślinnego m.in. warzywa, owoce oraz zboża.

Stan sanitarno - techniczny zakładów jest bardzo zróżnicowany: od zakładów typu rzemieślniczego, zlokalizowanych w budynkach mieszkalnych, нефunkcjonalnych, bez możliwości rozbudowy, po obiekty zmodernizowane, dobrze wyposażone, których stan sanitarno – techniczny jest dobry.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczą m.in. nieprawidłowego znakowania wprowadzanych do obrotu handlowego środków spożywczych, nieprawidłowego stanu sanitarnego pomieszczeń zakładu, braku osłon na punktach świetlnych.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 4 kontrole interwencyjne dotyczące obecności szkodników w waflach, kaszy, w związku z powiadomieniami alarmowymi dotyczącymi niedeklarowanej obecności dwutlenku siarki w produktach, stwierdzenia przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów aflatoksyny B1, sumy aflatoksyn, ochratoksyny A w produkcie.

W 2018 r. skierowano wniosek do DPWIS we Wrocławiu o wymierzenie kary pieniężnej w związku z prowadzeniem działalności bez wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej gospodarstwa rolnego oraz 1 wniosek do Sądu Grodzkiego za utrudnianie przeprowadzenia czynności kontrolnych.

W roku sprawozdawczym do rejestru zakładów PIS wpisano 8 nowopowstałych zakładów tj. kuchni domowych w pomieszczeniach mieszkalnych w zakresie produkcji i wprowadzania do obrotu handlowego kanapek, sałatek, wyrobów ciastkarskich, dekoracji cukierniczych – kolorowych posypek cukrowych; konfekcjonowania żywności- herbaty, produktu luzem w postaci sypkiej, pakowanych w opakowania bezpośrednie torebki papierowe, kartoniki itp. i wprowadzanie do sprzedaży żywności opakowanej – głównie herbaty poprzez sklep internetowy. Dokonano również wpisu do rejestru sali bankietowej w zakresie sezonowego wynajmu pomieszczenia produkcyjnego po zakończonych procesach produkcji wina z przeznaczeniem na salę bankietową.

Ponadto wydano 22 zaświadczenia o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS dla indywidualnych gospodarstw rolnych.

Miejsca obrotu środkami spożywczymi

Sklepy, kioski spożywcze, obiekty ruchome i tymczasowe i inne obiekty obrotu żywnością

W rejestrze zakładów w 2018 r. znajdowało się:

- 362 sklepy spożywcze w tym 23 super i hipermarkety,
- 6 kiosków,
- 9 obiektów ruchomych i tymczasowych,
- 36 innych obiektów obrotu żywnością.

Skontrolowano 190 sklepów (w tym 15 super i hipermarketów), 5 obiektów ruchomych i tymczasowych, 5 innych obiektów obrotu detalicznego żywnością. Przeprowadzono w nich 234 kontrole w tym 21 w super i hipermarketach.

W związku z interwencjami przeprowadzono w tej grupie obiektów 101 kontroli. Część wniosków uznano za zasadne. Zarzuty wnioskodawców dotyczyły głównie braku prawidłowego stanu sanitarnego sklepów, nieprzestrzegania ciągłości łańcucha chłodniczego dla środków spożywczych łatwopsujących się oraz wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości.

Wydano 34 decyzje administracyjne, nałożono 9 mandatów karnych w sklepach spożywczych oraz 2 mandaty w grupie obiektów ruchomych i tymczasowych.

W 382 zakładach tej grupy obiektów wdrożono procedury i instrukcje GHP, oraz zasady systemu HACCP. W większości zakładów system HACCP wdrożono na zasadach wstępnych tj. w oparciu o procedury i instrukcje GHP, po dokonaniu analizy zagrożeń mikrobiologicznych i fizyko-chemicznych magazynowanej i wprowadzanej do obrotu żywności.

Podczas kontroli sanitarnych najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- niedostosowanie masy towarowej do możliwości magazynowych i ekspedycyjnych,
- brak przestrzegania segregacji asortymentowej na regałach i w urządzeniach chłodniczych,
- brak przestrzegania procedur i instrukcji GHP i podstawowych zasad higieny,
- brak zachowanej higieny personelu,
- zły stan sanitarno- techniczny.

W grupie obiektów obrotu żywnością pobrano 20 próbek żywności do badań laboratoryjnych- 6 zdyskwalifikowano. W grupie innych obiektów obrotu żywnością skierowano 1 wniosek o ukaranie do DPWIS we Wrocławiu za nieprawidłowe znakowanie środków spożywczych.

Magazyny hurtowe

W 2018 r. w ewidencji PSSE we Wrocławiu znajdowały się 94 magazyny hurtowe. W zakładach tych przeprowadzono 84 kontrole sanitarne, w tym 39 interwencyjnych w związku z powiadomieniami alarmowymi lub informacyjnymi Głównego Inspektora Sanitarnego w ramach systemu RASFF mającymi na celu nadzorowanie procesu wycofania z obrotu żywności niebezpiecznej oraz wnioskami osób skarżących. Wydano 2 decyzje administracyjne. W grupie tych obiektów nałożono 3 mandaty karne. Do badań laboratoryjnych w roku sprawozdawczym pobrano 58 próbek żywności – żadnej nie zdyskwalifikowano.

Wszystkie nadzorowane hurtownie posiadają opracowaną dokumentację GHP, zasady systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli HACCP opracowano i wdrożono we wszystkich zakładach.

Systematycznie następuje poprawa stanu technicznego magazynów hurtowych wynikająca z przenoszenia istniejących hurtowni, dotychczas funkcjonujących w starych budynkach, do nowoczesnych centrów logistycznych.

W Powiecie Wrocławskim funkcjonują Centra Logistyczne na terenie, których działają liczne hurtownie wprowadzające do obrotu różne produkty w tym środki spożywcze. Warunki magazynowania żywności w tych obiektach są prawidłowe. Większość tych obiektów dysponuje pomieszczeniami magazynowymi o dużych powierzchniach użytkowych, z zapleciami socjalnymi spełniającymi wymagania techniczne, sanitarne o wysokim standardzie. Zakłady te wyposażone są w doki załadowczo-rozładowcze z placami manewrowymi.

Środki transportu

W rejestrze PPIS we Wrocławiu znajdują się 673 środki transportu. W okresie sprawozdawczym kontrole sanitarne środków transportu przeprowadzano przede wszystkim w związku ze zgłaszanymi przez właścicieli samochodów wnioskami o zatwierdzenie i wpis do rejestru. Zatwierdzono i wpisano do rejestru w 2018 r. 59 środków transportu. Do oględzin przedstawiane są w większości przypadków nowozakupione środki transportu z nowoczesnym wyposażeniem, urządzeniami monitorującymi nie tylko temperaturę przewozu żywności ale czas transportu, postoju tj. elektroniczne termometry, rejestratory, tachografy.

Przeprowadzono kontrole sanitarne wykazały, iż stan sanitarno- techniczny skontrolowanych samochodów był zadowalający. W dalszym ciągu obserwuje się poprawę jakości świadczonych usług przez podmioty gospodarcze w zakresie transportu środków spożywczych.

W 2018 r. wydano decyzje zatwierdzające również dla środków transportu świadczących usługi dla firm cateringowych w zakresie dostarczania środków spożywczych, półproduktów, posiłków do zakładów żywienia zbiorowego takich jak: żłobki, przedszkola, szkoły i stołówki pracownicze. Posiłki do tych zakładów dostarczane są w izotermicznych naczyniach transportowych. Wydzielone zostały również samochody do odbioru resztek pokonsumpcyjnych ww. zakładów.

W zakresie dostarczania posiłków z zakładów gastronomicznych do klientów indywidualnych i biur funkcjonują firmy zajmujące się przewozem gotowych wyrobów garmazeryjnych w opakowaniach jednorazowego użycia do indywidualnych klientów i biur. Do tego celu wykorzystują motorowery elektryczne, samochody dostawcze, na które uzyskały decyzje zatwierdzenia i wpisy do rejestru zakładów podlegających kontroli organów PIS. Motorowery posiadają zamontowane szczelne zamknięte pojemniki, torby termoizolacyjne lub plecaki. Przewóz jest prowadzony w warunkach zapewniających bezpieczeństwo i prawidłową temperaturę przewożonej żywności, zgodnie z zasadami Dobrej Praktyki Higienicznej.

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte

W 2018 r. w rejestrze zakładów objętych nadzorem organów Inspekcji Sanitarnej znajdowały się 303 zakłady żywienia zbiorowego otwartego (w tym 150 zakładów małej gastronomii). W okresie sprawozdawczym skontrolowano 73 zakłady gastronomiczne, w tym 28 zakładów małej gastronomii. Przeprowadzono w nich 85 kontroli w tym 22 w związku z interwencjami. Wydano 11 decyzji administracyjnych. Decyzje administracyjne nakładano celem zapewnienia prawidłowego stanu technicznego pomieszczeń oraz przeprowadzenia w ramach kontroli własnej badań laboratoryjnych produkowanych potraw. Nałożono 6 mandatów.

W roku sprawozdawczym wpisano do rejestru 14 nowopowstałych zakładów w tym 10 zakładów małej gastronomii.

W 215 zakładach opracowano procedury i instrukcje GHP/GMP, a w 196- zasady systemu HACCP. W większości zakładów system HACCP wdrożono na zasadach wstępnych.

Przeprowadzono w tej grupie obiektów kontrole interwencyjne dotyczące niewłaściwej jakości zdrowotnej produkowanych potraw- pizzy i hot-doga. Kontrole nie potwierdziły zasadności treści złożonych wniosków w części dotyczącej złej jakości produktów. Stwierdzono natomiast inne nieprawidłowości sanitarne w kontrolowanych zakładach. W związku z powyższym w jednym przypadku zastosowano sankcje karne. Wszczęto postępowanie administracyjne, wyegzekwowano poprawę.

W grupie tych obiektów nie pobierano próbek żywnościowych do badań laboratoryjnych.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

W 2018 r. w rejestrze PPIS we Wrocławiu znajdowało się 191 zakładów. W grupie tych obiektów funkcjonowały:

- 24 stołówki pracownicze,
- 14 bufetów przy zakładach pracy,
- 5 bloków żywienia w szpitalach,
- 4 bloki żywienia w domach opieki społecznej,
- 40 stołówek w żłobkach i domach małego dziecka,
- 20 stołówek szkolnych,
- 1 stołówka w internacie,
- 2 stołówki na koloniach i półkoloniach,
- 68 stołówek w przedszkolach,
- 1 stołówka w domu dziecka i młodzieży,
- 4 stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych,
- 3 zakłady usług cateringowych,
- 5 innych zakładów żywienia.

Skontrolowano 68 zakładów, przeprowadzono w tych zakładach 75 kontroli sanitarnych, w tym 2 interwencyjne. Wydano 26 decyzji administracyjnych.

W 186 zakładach opracowano dokumentację dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej, zasady systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli HACCP. Unieruchomiono 1 zakład. Skierowano 1 wniosek o ukaranie do DPWIS we Wrocławiu.

Stołówki pracownicze

Skontrolowano 16 stołówek pracowniczych. 92% wpisanych do rejestru PPIS we Wrocławiu zakładów posiada opracowaną dokumentację GHP/GMP oraz zasady systemu HACCP. W grupie tych obiektów wydano 4 decyzje administracyjne.

W związku z wnioskiem mieszkańców okolicznych budynków w sprawie nielegalnej produkcji żywności orientalnej w Bielanych Wrocławskich, w zakładzie przeprowadzono kontrolę sanitarną. W wyniku kontroli stwierdzono prowadzenie działalności w anty-sanitarnych warunkach oraz bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów. W związku z powyższym nałożono mandat karny, wydana została decyzja unieruchomienia przedsiębiorstwa oraz skierowany został do DPWIS we Wrocławiu wniosek o wymierzenie kary pieniężnej. Przedsiębiorca zaprzestał prowadzenia działalności.

Bufety przy zakładach pracy

W rejestrze PPIS we Wrocławiu znajduje się 14 bufetów zlokalizowanych przy zakładach pracy. 4 zakłady zostały skontrolowane w 2018 r. W wyniku tych kontroli wydano 4 decyzje administracyjne nakładające na przedsiębiorców obowiązek zapewnienia prawidłowego stanu technicznego zakładu.

93% zakładów wpisanych do rejestru posiada opracowaną dokumentację GHP/GMP oraz zasady systemu HACCP.

Działalność większości bufetów przy zakładach pracy oparta jest na wydawaniu do konsumpcji gotowych wyrobów garmazeryjnych po obróbce termicznej (m. in. tostów, pierogów, krokietów, naleśników), dań przygotowanych na bazie półproduktów (kanapek, sałatek, deserów), napojów gorących typu kawa, herbata, sprzedaży artykułów spożywczych (m. in. pieczywa mieszanego i półcukierniczego, przetworów zbożowych, owocowo-warzywnych i przetworów mlecznych w opakowaniach jednostkowych oraz soków owocowych, warzywnych, wód mineralnych i źródlanych w opakowaniach jednostkowych.

W 2018 r. dokonano odbioru 3 nowopowstałych bufetów.

Bloki żywienia w szpitalach

W tej grupie zakładów ujęte są kuchnie centralne, kuchnie zależne oraz rozdzielnie posiłków i kuchenki oddziałowe. Opracowana jest dokumentacja i wdrożone są zasady dobrych praktyk GHP i GMP oraz wdrożony jest system HACCP. Przeprowadzone zostały audyty systemu HACCP, w związku z wdrażaniem systemu ISO.

Przy planowaniu żywienia uwzględniane są wymagania dietetyczne stosowane w żywieniu pacjentów w lecnictwie zamkniętym. Posiłki dla pacjentów planowane są na podstawie jadłospisów dekadowych opracowywanych przez dietetyków. Dietetycy nadzorują produkcję i dystrybucję potraw oraz wydawanie posiłków pacjentom, a także ustalają z lekarzami prowadzącymi, diety indywidualne dla poszczególnych pacjentów.

Prowadzone są kontrole jakości posiłków wydawanych pacjentom, w tym dostarczanych przez firmy zewnętrzne, np. w zakresie jakości przygotowywanych posiłków pod względem zaleceń dietetycznych, temperatury wydawanych posiłków, czystości naczyń i sztućców, jadłospisu dziennego oraz uproszczonej oceny organoleptycznej.

Prowadzone są ankiety, w których pacjenci mogą wypowiadać się na temat jakości żywienia w trakcie leczenia szpitalnego.

Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka

W rejestrze PPIS wpisanych jest 40 stołówek. W 2018 r. przeprowadzono 19 kontroli. Dokonano wpisu do rejestru 11 nowopowstałych stołówek w żłobkach. Wydano 7 decyzji administracyjnych.

Wszystkie nadzorowane zakłady opracowały i wdrożyły dokumentację dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz zasady analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli

HACCP. Stan sanitarno- techniczny skontrolowanych zakładów był prawidłowy- nie nakładano mandatów karnych.

Stołówki w przedszkolach

W rejestrze zakładów objętych nadzorem PPIS we Wrocławiu znajduje się 68 stołówek w przedszkolach zlokalizowanych w Powiecie Wrocławskim. W 2018 r. przeprowadzono 22 kontrole sanitarne w blokach żywienia w przedszkolach w tym w 11 prowadzących żywienie dzieci w systemie cateringowym. Wydano 5 decyzji. Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną.

W jednym z publicznych przedszkoli wnioskowano o kontrolę w związku z nieprawidłowym żywieniem dzieci, w tym niespełnianiem wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach oraz niewłaściwym usytuowaniem szatni dla dzieci. W zakładzie stwierdzono nieprawidłowości, w tym m. in. brak do wglądu aktualnego, prawidłowego wyniku badania mikrobiologicznego wody, dokumentów potwierdzających przeprowadzenie szkoleń pracowników bloku żywienia i dokumentów potwierdzających przeprowadzanie kontroli wewnętrznej oraz nieprawidłowy sposób usuwania odpadów pokonsumpcyjnych. Dokonano oceny jakościowej sposobu żywienia dzieci, w wyniku której stwierdzono brak podaży posiłków zawierających orzechy, brak podaży co najmniej jednej porcji produktów zbożowych do obiadu w dwóch dniach, brak określenia gramatury każdego z posiłków, brak szczegółowego określenia wykazu składników podawanych potraw oraz brak dookreślenia czy w zupach dodawane są zioła świeże/suszone. W związku z nieprawidłowościami zostało wszczęte postępowanie administracyjne oraz wystosowano pisma do dyrekcji placówki celem wyegzekwowania poprawy.

97% wpisanych do rejestru zakładów posiada wdrożone procedury i instrukcje GHP/GMP oraz zasady systemu HACCP.

W części zakładów prowadzone są wydawalnie posiłków utworzone w ramach rządowego programu dożywiania dzieci.

W niektórych zarejestrowanych blokach żywienia w przedszkolach i punktach przedszkolnych żywienie dzieci realizowane jest poprzez zewnętrzne firmy cateringowe. Posiłki wydawane dzieciom do konsumpcji przygotowywane są na podstawie jadłospisów dekadowych układanych przez personel przedszkoli tj. intendentki i kucharki lub przez pracowników firm cateringowych. W placówkach, które nie posiadają wydzielonych i prawidłowo wyposażonych zmywalni naczyń stołowych, posiłki dla dzieci wydawane są w naczyniach jednorazowego użytku.

Dokonano odbioru 7 nowopowstałych przedszkoli w tym 5 prowadzących żywienie w systemie cateringowym.

Pozostałe zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego

Do grupy tych obiektów należą również:

- 4 bloki żywienia w domach opieki społecznej,
- 20 stołówek szkolnych,
- 1 stołówka w internacie,
- 2 stołówki na koloniach/ półkoloniach,
- 1 stołówka w domu dziecka,
- 4 stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych,
- 3 zakłady usług cateringowych,
- 5 innych zakładów żywienia.

W zakładach tych przeprowadzono 12 kontroli. We wszystkich ww. zakładach opracowano zasady dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych oraz zasady systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli HACCP. W 2018 r. dokonano wpisu nowopowstałych zakładów:

- 2 stołówek szkolnych,
- 2 zakładów usług cateringowych.

Podczas czynności kontrolnych w grupie pozostałych zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących stanu sanitarno- porządkowego pomieszczeń, urządzeń i sprzętów, nieprawidłowego przechowywania żywności, a także niezachowania higieny osobistej przez zatrudniony personel oraz wprowadzania do obrotu środków spożywczych niezgodnych z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Nie stosowano sankcji karnych. Wydano 6 decyzji administracyjnych nakładających na przedsiębiorców obowiązek wdrożenia i przestrzegania zasad GHP/GMP i HACCP.

6. Działania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

Do zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego należy:

podejmowanie działań mających na celu zapobieganie negatywnym skutkom wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na środowisko w tym na zdrowie ludzi na etapie planowania, projektowania i dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych - poprzez realizację zasadniczych działań wynikających z zapisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 59) oraz obowiązujących przepisów prawnych, w tym m. in.: ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202 z późn. zm.), ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081), ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945)

Warunki sanitarne nadzorowane są m. in. poprzez:

- uzgadnianie, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej dla projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- opiniowanie, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- uczestniczenie, na wniosek organu samorządowego, w postępowaniu w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:
 - wydawanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięć zaliczanych do mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko a w przypadku stwierdzenia obowiązku przeprowadzenia tej oceny, określenia zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko
 - wydawanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięć zaliczanych do mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko
 - opiniowanie środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych
- opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz przebudowy obiektów budowlanych lub ich części
- wydawanie opinii o zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze Środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej
- wydawanie opinii dotyczących projektów planów remediacji historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi
- wydawanie opinii dotyczących warunków przeprowadzenia działań naprawczych w odniesieniu do szkody w środowisku
- wydawanie zgody na stosowanie materiałów, wyrobów i preparatów, użytych w instalacjach i urządzeniach służących do uzdatniania wody oraz weryfikacja, czy

materiał lub wyrób stosowany do dystrybucji wody nie uwalnia do wody niebezpiecznych substancji lub substancji, które w inny sposób negatywnie wpływają na jakość wody

- kontrole obiektów w trakcie budowy, na wniosek strony (inwestora, wykonawcy)
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów nowo wybudowanych lub w których wykonano prace budowlane związane z rozszerzeniem działalności lub ze zmianą sposobu użytkowania obiektu lub lokalu (obiekty użyteczności publicznej, obiekty przemysłowe, obiekty służby zdrowia, oświaty i wychowania, obiekty nauki, lokale gastronomiczne, handlowe, apteki, zakłady kosmetyczne, fryzjerskie i odnowy biologicznej, obiekty usługowe różnego przeznaczenia)
- wydawanie opinii sanitarnej dla obiektów lub lokali odnośnie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych, określonych przepisami (np. obiekty służby zdrowia, oświaty i wychowania, obiekty nauki, lokale gastronomiczne, handlowe, apteki, zakłady kosmetyczne, fryzjerskie i odnowy biologicznej)
- wyrażenie zgody w oparciu o rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422 z późn. zm.)
- rozpatrywanie wniosków i interwencji w zakresie swojego działania

Wydane opinie sanitarne, postanowienia, decyzje, uzgodnienia, wystąpienia miały na celu zapobieganie negatywnym wpływom czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na środowisko w tym na zdrowie ludzi oraz kontrolę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i sanitarne.

W 2018 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrocławiu, w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, rozpatrzył 659 spraw dotyczących Powiatu Wrocławskiego, wydał łącznie 265 opinii w tym m. in w formie: decyzji merytorycznych – 3, opinii sanitarnych, zaświadczeń i uzgodnień - 79, postanowień – 183, w tym między innymi:

- 3 uzgodnienia (w formie postanowienia) dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
- 86 uzgodnień (w formie postanowienia) dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
- 1 opinię dotyczącą projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w formie stanowiska wydanego w trybie art. 25 ust. 2 pkt. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
- 69 opinii dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w tym 48 w formie postanowienia oraz 21 opinii w formie stanowiska wydanego w trybie art. 25 ust. 2 pkt. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
- 62 opinie dotyczące potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w tym 43 w formie postanowienia oraz 19 w trybie art. 78 ust. 4 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
- 8 opinii dotyczących środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia, w tym 3 w formie postanowienia oraz 5 w trybie art. 78 ust. 4 ustawy o udostępnianiu

informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

- 3 opinie dotyczące dokumentacji projektowej
- 287 stanowisk dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, zgłoszonych na podstawie art. 56 ustawy Prawo budowlane, w tym 44 stanowiska w formie opinii oraz 243 stanowiska w trybie art. 56 ust. 2 ustawy Prawo budowlane
- 28 opinii dotyczących stwierdzenia spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych
- 211 opinii w sprawach niewymienionych powyżej .

Ponadto, w 2018 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrocławiu w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajął:

- 4 stanowiska dotyczące interwencji (dotyczyło one głównie uciążliwości związanych z emisją zanieczyszczeń powietrza w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą)
- 49 stanowisk w sprawie zawiadomienia o przystąpieniu do sporządzania projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Wykonując zadania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrocławiu przeprowadził 93 kontrole obiektów budowlanych.

Wydane opinie dotyczyły głównie:

- stwierdzenia wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiektach budowlanych, realizowanych bez nałożonego obowiązku uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu (obiekty ochrony zdrowia, np. gabinety lekarskie, apteki, hurtownie farmaceutyczne, obiekty żywnościowe i żywieniowe, np. lokale gastronomiczne, sklepy spożywcze, obiekty oświaty, np. przedszkola, punkty przedszkolne, żłobki, świetlice środowiskowe, lokale usługowe, np. gabinety kosmetyczne, zakłady fryzjerskie i odnowy biologicznej)
- dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego, zgłoszonego na podstawie art. 56 ustawy Prawo budowlane (obiekty oświatowe i dydaktyczne np. szkoły, przedszkola, żłobki, obiekty ochrony zdrowia, centra magazynowo-logistyczne, budynki biurowo-usługowo-handlowe, hotele, budynki mieszkalne wielorodzinne w tym z częścią usługową, duże sklepy i pawilony handlowe) m.in.:
- budowa zespołu szkolnego w Dobrzykowicach (szkoła podstawowa i przedszkole): etap I – blok dydaktyczny klasy 1-3, etap II – blok dydaktyczny klasy 4-6, zagospodarowanie terenu – etapy I, II, III, V, obiekt o dwóch kondygnacjach naziemnych, powierzchni użytkowej ok. 2861,32 m² , w obiekcie usytuowano m. in. 20 sal lekcyjnych, salę komputerową, pracownię fizyko-chemiczną, gabinet przyrodniczy, salę językową, 2 pomieszczenia świetlicy, stołówkę z wydawalnią posiłków, zmywalnię naczyń i pozostałymi pomieszczeniami zaplecza, gabinet pielęgniarstwa, gabinet pedagoga, 2 pokoje nauczycielskie, pomieszczenia biurowe, pomieszczenie socjalne, ubikacje dla pracowników, ubikacje dla dzieci, ubikacje dostosowane do korzystania przez osoby niepełnosprawne, salę gimnastyczną, czytelnię, bibliotekę, maksymalna ilość osób przebywających na parterze – 460 (dzieci – 410, nauczyciele i personel – 50) i na I piętrze – 40 osób, dodatkowo w jadalni – 100 osób i na sali sportowej – 65 osób, na terenie zorganizowano plac zabaw dla dzieci, 3

- boiska sportowe, bieżnię, miejsce do rzutu kulą, ciągi pieszo-jezdne, parkingi terenowe na łącznie 105 miejsc postojowych (w tym 8 dla osób niepełnosprawnych), stojaki na rowery, pergolę, tereny zielone, ławki
- rozbudowa i przebudowa budynków fruktozy oraz rafinerii zakładu CARGILL POLAND wraz z zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą techniczną: wodociągową, kanalizacji sanitarnej i deszczowej, energetyczną – z wyłączeniem fundamentu zbiornika technologicznego, zlokalizowanej w Bielanych Wrocławskich – prace związane z umiejscowieniem filtra próżniowego oraz urządzeń towarzyszących, przebudowa podpory estakady rurociągowej i przebudowa drogi w rejonie rozbudowy budynku rafinerii, rozbudowę budynku rafinerii w części ekspedycji syropów o trzeci punkt zlewowy wraz z modernizacją istniejącej galerii, montaż dwóch umiejscowionych na zewnątrz budynku zbiorników enzymatycznych, montaż dwóch zbiorników demineralizacyjnych w budynku rafinerii o pojemności ok. 10 m³ każdy, wstawienie nowych urządzeń do budynku rafinerii (system transportu pulpy drzewnej i strumienicy pary), rozbudowę budynku w celu umiejscowienia urządzeń przedwyparki (podwójnego efektu wyparnego systemu płytowych wymienników ciepła, pomp zasilających, kondensatora oraz kompresora z silnikiem), montaż czterech kolumn/zbiorników izomeracyjnych na istniejącej konstrukcji w budynku istniejącym, wstawienie do budynku zbiornika ze słodką wodą na poprzednio wykonanym fundamencie, modyfikację urządzenia wyparnego F9 w istniejącym budynku fruktozy poprzez dostawienie dodatkowych urządzeń

Wydane postanowienia dotyczyły głównie:

- postępowania w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, tj. wydania opinii dotyczącej potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko a w przypadku stwierdzenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko również określenia zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko lub opiniowania środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięć pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, m. in.:
- przedsięwzięcie pn.: „Rewitalizacja linii kolejowej nr 285 na odcinku Wrocław Główny – Świdnica Przedmieście wraz z linią nr 771 Świdnica Przedmieście – Świdnica Miasto” - roboty budowlane na linii kolejowej nr 285 na odcinku Wrocław Główny – Świdnica Przedmieście (od km 0,108 do km 60,800) oraz linii nr 771 Świdnica Przedmieście – Świdnica Miasto (od km 0,121 do km 2,165) wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Łączna długość linii kolejowej objętej rewitalizacją wynosi 62,736 km. Zakres planowanych prac obejmuje wymianę najbardziej zdegradowanych odcinków nawierzchni i rozjazdów, przeprowadzenie remontów i napraw głównych na obiektach inżynieryjnych (na 98 obiektach linii nr 285 i 3 obiektach linii 771), budowę mijanki, dostosowanie kategorii przejazdów do klasy drogi, rozbiórkę i budowę peronów na każdym z przystanków, przystosowanie peronów do potrzeb osób niepełnosprawnych, budowę oświetlenia i przyłączy dla urządzeń przejazdowych, oczyszczenie systemów odwodnienia oraz montaż urządzeń SSP i tarcz ToP. Powyższa inwestycja przebiega przez obszary, na których właściwość miejscową ma Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrocławiu oraz Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Świdnicy – stanowisko Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu dotyczyło wyłącznie przedsięwzięcia realizowanego na obszarze powiatu wrocławskiego: miasta Wrocław oraz gminy Wrocław, gminy Kobierzyce, gminy Sobótka
- przedsięwzięcie pn. „Budowa drogi wojewódzkiej od węzła A4 Bielany Wrocławskie (ul. Karkonoska) do drogi wojewódzkiej nr 395 (rondo Żerniki Wrocławskie) i do

granicy Wrocławia (ul. Buforowa)” Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, uwzględniając opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu nałożył obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia oraz określił zakres raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu wystąpił do Państwowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu o opinię przed wydaniem decyzji dla przedmiotowej inwestycji w wariantcie P1. Po przeprowadzeniu analizy wniosków i protestów wniesionych w ramach konsultacji społecznych inwestor przedłożył dnia 13 kwietnia 2018 r. raport o oddziaływaniu na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia, w którym został przedstawiony nowy wariant o nazwie „W”, wskazany jako preferowany, zakładający ominięcie miejscowości Wysoka. Inwestor wystąpił także o zmianę zakresu wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia. Celem budowy przedmiotowej drogi jest poprawa dostępności komunikacyjnej osiedli położonych w jej sąsiedztwie, a także odciążenie istniejących dróg obsługujących dotychczasowy ruch. W konsekwencji realizacja inwestycji przyczyni się do odciążenia miasta, przejmując częściowo ruch pojazdów w kierunku Żernik Wrocławskich i autostrady A4, co wpłynie na upłynnienie ruchu. Droga stanowi jeden z etapów tzw. Drogi Bielany - Łany - Długołęka. Dla przedmiotowego przedsięwzięcia opracowano 4 warianty lokalizacyjne, tj. wariant W, wariant P, wariant P1 oraz wariant A. Początek i koniec wszystkich wariantów jest taki sam. Każdy z analizowanych wariantów przedsięwzięcia prowadzić może do powstawania konfliktów społecznych. Głównym ich powodem mogą być niedogodności związane ze zwiększeniem natężenia ruchu, a w rezultacie obniżeniem jakości życia. Ponadto realizacja inwestycji wiąże się ze spadkiem wartości działek sąsiadujących z inwestycją oraz z kosztownym wykupem gruntów będących własnością prywatną

Biorąc pod uwagę wymagania higieniczne i sanitarne, działania inwestycyjne realizowane w 2018 roku na terenie Powiatu Wrocławskiego, nie spowodowały istotnych zagrożeń dla środowiska w tym na zdrowie ludzi

7. Wychowanie zdrowotne i promocja zdrowia

W 2018 r. kontynuowano realizację działań, obejmujących następujące obszary tematyczne: dieta i aktywność fizyczna, styl życia wolny od używek, profilaktyka chorób zakaźnych oraz chorób nowotworowych, poprzez programy kierowane do środowiska nauczania i wychowania oraz promocję zdrowego stylu życia podczas eventów i festynów, organizowanych dla społeczności lokalnej. Działania prozdrowotne adresowane były do dzieci i młodzieży na różnych poziomach kształcenia. W realizacji zadań z obszaru promocji zdrowia i profilaktyki współpracowano z jednostkami samorządów terytorialnych – komórkami organizacyjnymi zajmującymi się edukacją oraz zdrowiem, Dolnośląskim Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy we Wrocławiu, Dolnośląskim Centrum Onkologii we Wrocławiu, Dolnośląskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ. Stałymi partnerami działań kierowanych do środowiska nauczania i wychowania są Dyrektorzy przedszkoli i szkół.

Podsumowano kolejne edycje koordynowanych i współrealizowanych przez PSSE we Wrocławiu przedsięwzięć prozdrowotnych o zasięgu ogólnopolskim i lokalnym, między innymi:

- program promujący aktywność fizyczną i zbilansowaną dietę „Trzymaj formę!” – działanie adresowane do uczniów z oddziałów gimnazjalnych oraz uczniów klas V-VII szkół podstawowych, ich rodziców/opiekunów (prowadzone przez nauczycieli w szkołach działania edukacyjne dot. zasad prawidłowej diety, promowanie spożywania zdrowego drugiego śniadania w szkole, aktywnych form spędzania czasu wolnego, praca metodą projektu edukacyjnego – efekty prac zespołów projektowych prezentowane całej społeczności szkolnej, środowiskowe imprezy prozdrowotne). W r. szkol. 2017/2018 25 szkół zaangażowanych w działania programowe, w tym 7 z terenu powiatu wrocławskiego, 1.094 uczniów objętych działaniami ze szkół w gminach Powiatu Wrocławskiego oraz 230 rodziców. Elementem XII edycji programu był ogólnopolski konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj formę!” przeprowadzany online z wykorzystaniem platformy elektronicznej, do którego przystąpiło na etapie szkolnym 177 uczniów, w tym 98 z terenu Powiatu Wrocławskiego, z 5 szkół. Do etapu powiatowego z terenu działania PSSE we Wrocławiu zakwalifikowało się 3 uczniów; 2 uczennice z Gimnazjum nr 16 im. Andrzeja Waligórskiego we Wrocławiu oraz uczeń ze Szkoły Podstawowej z oddziałami gimnazjalnymi w Kamieńcu Wrocławskim;

- Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu, w ramach którego realizowano cykliczne działania programowe, dedykowane środowisku nauczania i wychowania:

- program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie” – działanie adresowane do uczniów z klas IV szkół podstawowych, ich rodziców / opiekunów (zajęcia edukacyjne z uczniami, mające na celu zwiększanie wiedzy na temat szkodliwości palenia papierosów i kształtowanie umiejętności prozdrowotnych zapobiegających inicjacji tytoniowej /opóźniających ją/, spotkania z rodzicami – wsparcie działań dedykowanych uczniom, wzmacnianie kompetencji komunikacji i wychowania, wspierającego styl życia wolny od używek). W roku szkolnym 2017/2018 w programie wzięło udział 20 szkół podstawowych, w tym 6 z Powiatu Wrocławskiego. Przeszkoleni w PSSE we Wrocławiu nauczyciele / pedagodzy przeprowadzili zajęcia z grupą 145 uczniów w klasach IV. Działaniami programowymi objęto również grupę 140 rodziców. W roku sprawozdawczym (w drugiej edycji programu) przeszkolono 21 nauczycieli / pedagogów (13 z Wrocławia i 8 z placówek na terenie Powiatu Wrocławskiego). Do kolejnej edycji działań programowych (rok szkolny 2018/2019) przystąpiło 8 szkół podstawowych,
- wieloletni program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas” – działanie adresowane do dzieci z przedszkolnych i szkolnych oddziałów „0”

- (5-6 / 7-latkowie) oraz z grup młodszych (4-5-latkowie), ich rodziców / opiekunów, mające na celu wzrost świadomości i kompetencji dorosłych w zakresie ochrony najmłodszych przed ekspozycją na dym tytoniowy, jak również zwiększenie świadomości dzieci na temat szkodliwości palenia tytoniu i wzrost ich umiejętności w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy dorośli palą w ich obecności. W roku szkolnym 2017/2018 w programie uczestniczyły 32 placówki, w tym 8 z terenu Powiatu Wrocławskiego, w których działaniami edukacyjnymi objęto grupę 483 dzieci i 61 rodziców.
- projekt „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” (KIK/68):
 - program „ARS, czyli jak dbać o miłość” – działanie adresowane do uczniów szkół ponadpodstawowych, ich rodziców / opiekunów, które ma na celu wzrost świadomości młodych osób dot. szkodliwego oddziaływania różnych substancji psychoaktywnych na zdrowie (także w kontekście posiadania przez nich w przyszłości potomstwa), na relacje międzyludzkie, budowanie dystansu młodzieży wobec używania psychostymulantów (alkohol, nikotyna, narkotyki). W roku szkolnym 2017/2018 działania programowe zrealizowało 7 szkół, w tym 2 z Powiatu Wrocławskiego obejmując edukacją grupę 96 uczniów. Przyczyną ograniczonego zasięgu tego działania programowego, jaką po raz kolejny sygnalizują szkolni realizatorzy, jest duża liczba jednostek lekcyjnych przewidziana przez autora programu na pełną realizację zagadnień, jak również inne propozycje profilaktyczne, tematycznie pokrywające się, oferowane szkole przez zewnętrznych realizatorów (programy: „NOE”, „Korekta”). Żadna ze szkół nie przystąpiła do ogólnopolskiego konkursu „Szkola wolna od używek”, organizowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny. W V edycji programu aktywnie uczestniczyły 2 z 3 placówek ponadpodstawowych, zlokalizowanych na terenie Powiatu Wrocławskiego (wznowienie działań programowych po rocznej/dwuletniej przerwie);
 - interwencja nieprogramowa „Światowy Dzień Zdrowia” 2018 pod hasłem Zdrowie dla wszystkich.
- Działanie informacyjno-edukacyjne adresowane do rodziców / opiekunów dzieci za pośrednictwem podmiotów wykonujących działalność leczniczą – punkty szczepień /163 placówki, w tym 33 z terenu Powiatu Wrocławskiego (promowanie szczepień ochronnych w zapobieganiu chorobom zakaźnym: dystrybucja pakietów ulotek wydanych przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny oraz przesłanie do podmiotów wykonujących działalność leczniczą elektronicznych wersji odnośnych publikacji, promowanie portalu dot. szczepień ochronnych, prowadzonego przez PZH). Upowszechnienie informacji o akcji Ministerstwa Zdrowia „Wiosna bez pneumokoków”, adresowanej do rodziców/opiekunów dzieci do lat 5 – zaproszenie do skorzystania z bezpłatnych szczepień przeciw pneumokokom; publikacja informacji na stronie www PSSE we Wrocławiu, komunikaty przekazane Dyrektorom placówek opiekuńczych i wychowawczych (81 w Powiecie Wrocławskim). Działanie informacyjno-edukacyjne kierowane do młodzieży na temat profilaktyki nowotworów skóry, za pośrednictwem szkół ponadpodstawowych /47 placówek, w tym 3 z terenu Powiatu Wrocławskiego/ - grupy koordynatorów promocji zdrowia. Zachęcenie do podjęcia w szkołach działań zmierzających do ochrony osób młodych przed nadmierną ekspozycją na promieniowanie UV – zachęcenie do skorzystania z multimedialnego programu profilaktycznego Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej „Akademia czerniaka” (film, gra edukacyjna dla młodzieży, spoty z udziałem lekarzy ekspertów i ambasadorów akcji #7W, aplikacja mobilna), przesłanych elektronicznych wersji ulotek dot. profilaktyki nowotworów skóry.
- interwencja nieprogramowa „Badajcie się drogie Mamy, bo my dzieci Was kochamy”; laurki na Dzień Matki z zaproszeniem na cytologię – działanie we współpracy Dolnośląskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ, Dolnośląskiego Centrum Onkologii we Wrocławiu,

jednostek inspekcji sanitarnej woj. dolnośląskiego, Fundacji Wspierania Onkologii Dolnośląskiej „Razem Wygramy”, pod honorowym patronatem Wojewody Dolnośląskiego i Marszałka Województwa Dolnośląskiego, realizowane w celu zwiększenia liczby kobiet korzystających z badań profilaktycznych w raku szyjki macicy. Przedszkola (placówki publiczne i niepubliczne) otrzymywały okolicznościowe laurki dla Mam, do pokolorowania przez dzieci i wręczenia podczas środowiskowych imprez w okolicy 26 maja – na Dzień Matki. Adresatki – mamy przedszkolaków: ok. 6.800 kobiet z gmin Powiatu Wrocławskiego (w 95 placówkach).

W tym roku szkolnym podobna liczba placówek kontynuowała programy: „Czyste powietrze wokół nas”, „Bieg po zdrowie” i „Trzymaj formę!”.

W roku szkolnym 2017/2018 ponownie zachęciliśmy Dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych i przeszkolonych edukatorów do wznowienia programu „ARS, czyli jak dbać o miłość”, przygotowanego w ramach zainicjowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny w 2013 roku Programu przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych (KIK/68). Dwie z trzech szkół ponadgimnazjalnych wznowiły realizację tego projektu.

Dyrektorzy szkół ponownie nie przyjęli do realizacji programu edukacyjnego dla uczniów klas I szkół ponadpodstawowych „Wybierz życie – pierwszy krok”, którego celem jest wzrost świadomości na temat chorób HPV zależnych, przeciwdziałanie zakażeniom HPV i innym infekcjom przenoszonym drogą płciową, motywowanie do systematycznego udziału w badaniach profilaktycznych, zmniejszających ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy.

Od kilku lat systematycznie przedszkola i szkoły są zapraszane do realizacji powyższych działań (szkolenia inauguracyjne / imprezy środowiskowe). Część placówek podjęła współpracę i prowadzi cyklicznie działania we wskazanych powyżej obszarach. Priorytetem w kolejnych latach jest zaangażowanie większej liczby przedszkoli/szkół do udziału w programach inspekcji sanitarnej. Liczymy na pomoc władz samorządowych, a szczególnie Jednostek Oświatowych, w popularyzacji oferowanych programów oraz wsparcie działań podejmowanych już bezpośrednio w placówkach, w celu zwiększenia liczby odbiorców prozdrowotnych projektów. Jednym z priorytetów tegorocznych działań będzie zwiększenie grona szkół podstawowych realizujących program „Trzymaj formę!”, kierowany do uczniów klas V-VIII i ich rodziców, promujący aktywność fizyczną i zasady prawidłowego żywienia.

8. Laboratoria

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu w 2018 r. wykonywał:

- badania chemiczne oraz badania właściwości fizycznych wody,
- badania mikrobiologiczne wody,
- badania skuteczności procesów sterylizacji,
- badania i pomiary czynników fizycznych i chemicznych na stanowiskach pracy,
- badania czynników szkodliwych dla zdrowia w pomieszczeniach przeznaczonych na stały pobyt ludzi.

W 2018 roku w trakcie kolejnej oceny w nadzorze Oddział Laboratoryjny potwierdził spełnienie kompetencji technicznych w zakresie metod dotychczas akredytowanych oraz metod zgłoszonych do rozszerzenia, uaktualnienia zakresu akredytacji. Wykaz metod akredytowanych wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym PSSE we Wrocławiu zawarty jest w aktualnie obowiązującym wydaniu Zakresu Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 489. Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 489 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji ważny do 02.06.2020 r.

Utrzymywany w Oddziale Laboratoryjnym system zarządzania którego zgodność z dokumentami odniesienia potwierdza PCA w trakcie kolejnych ocen pozwala wykonywać na odpowiednim poziomie zadania w ramach istniejących struktur zintegrowanej bazy laboratoryjnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie województwa dolnośląskiego.